

Ako sme robili (a robíme) výlety.

Milý vedúci!

Raz v lete som stretla jedného chlapca, s ktorým sme boli asi pred siedmimi rokmi na výlete. Robí tiež detské tábory a hľadal nejaký námet na celotýždenný program. Hneď som začala vymenovávať naše tábory, čo sme robili, o čom sme sa rozprávali. Tiež som sa rýchlo pýtala jeho, čo robievajú oni, aby sme mali nejaký nový nápad pre ďalší výlet. Toto stretnutie ma vyprovokovalo k tomu, aby som si pospomínala na programy našich predchádzajúcich výletov. Možno týchto pár strán pomôže tým, ktorí začínajú, ale možno aj tým, ktorí už majú veľa skúseností a hľadajú nové nápady, alebo sa rozhodnú tiež prispieť svojimi skúsenosťami. Viem, že vyšlo veľa kníziek a návodov, ako na to, ale predsa. Aj my sme radi, keď získame nejaký nový nápad. Prispôbíme si ho síce našim predstavám, ale je to niečo nové. Prepáč mi, prosím Ťa, ak sa Ti budú zdať moje názory veľmi suverénne a budeš mať pocit, že si o sebe myslím, že viem robiť výlety. Nie je to pravda. Pán Boh ich robí a nás použil iba ako štetec na namalovanie krásneho obrazu. Dôležitý je maliar, nie štetec. A ja by som chcela iba opísať to „malovanie“, pričom vďaka patrí predovšetkým Maliarovi.

Na začiatku sme sa stretli dve rovnako šibnuté baby, aj keď Katka mala iba sedemnásť a je medzi nami vekový rozdiel sedem rokov. Ale veď sedmička je šťastné číslo (aspoň nám sa to potvrdilo). Obidve sme mali za sebou niekoľko detských výletov, týždňových alebo víkendových, veľa plánov a ešte viacej elánu. Na šťastie naše predstavy boli dosť podobné a tak sa nám oveľa ľahšie pracovalo. Vedeli sme, čo chceme, ale aj to, čo sa nám na tých predchádzajúcich výletoch nepáčilo, čo by sme chceli zmeniť a čoho sa vyvarovať. Nechcem povedať, že tie výlety, ktoré sme dovtedy absolvovali boli zlé, práve naopak boli veľmi dobré, lenže nespĺňali naše predstavy. My sme chceli niečo iné. Chceli sme za týždeň vytvoriť rodinu, nie skupinu vedúcich a detí, medzi ktorými je „čiará“, ale rodinu Božích detí, ktorých vek je od približne osem rokov do nejakých tridsať (možno i viac, ale to sa nehovorí).

A tak sme sa pustili do toho. Často sme narazili a často sme niečo zbabrali, ale iba ten kto nič nerobí sa nepomýli. Tými našimi neúspechmi sme sa naučili oveľa viac, ako vydarenými výletmi. Pán vždy vedel koľko unesieme a aj keď sa nám niekedy zdali problémy neriešiteľné, vždy boli „šité na mieru“. Postupne sme zisťovali, že naše výlety nie sú výsledkom nášho snaženia, alebo našich schopností, ale Božie dielo. Bez Neho by to jednoducho nešlo. Samozrejme, že sme si hovorili, že všetko je v Božích rukách, ale spoľahnúť sa na Neho a skutočne Mu uveriť bolo veľmi ťažké. Ako keby sme Mu nedôverovali, že to bude také dobré, že nás nepochopí, že bude veľmi vážny. Ako sme sa mýlili. Pán sa hral s nami. Keď sme sa hrali na Izraelitov na púšti, našli sme hada, keď bola „potopa“, objavili sme jazero a keď si decká ráno všimli nakreslené tri kríže na nástenke nechceli ísť poobede na lúku, lebo vraj bude o tretej pršať. Aj pršalo... Najskôr sa s nami hral a potom nás učil spoliehať sa na Neho a vždy sa o nás postaral. Iba sme mu museli dať možnosť. Ako ináč by sme mohli bývať na chate, kde kuchyňa „žíva prázdnotou“ a kde nie sú stoličky, riady, voda... Ako inak sa dá stihnúť vlak, keď sme od stanice dva kilometre a vlak odchádza za desať minút... Často to bola pre nás ťažká skúška viery, ale týmto sme možno deťom viac priblížili Pána Boha ako hodinovými prednáškami.

Milý vedúci, možno si teraz myslíš, že čo Ti to tu píšem, veď to je všetko jasné. Možno. Ale my sa stále učíme a veľakrát sa nám stáva, že Pán Boh zariadi veci tak, že nám „to hrá do karát“, ale keď vidí, že si už moc namýšľame a tvárime sa suverénne, všetko zmení a prevráti naopak. To aby sme pochopili, že hlavou našej rodiny je On. A práve On má všetko v rukách.

Ak chceš robiť kresťanské výlety je v prvom rade dôležitý Tvoj osobný vzťah k Bohu a veľká láska k deťom. Teraz sa, prosím, neuraz. Tým osobným vzťahom myslím to, že hľadáš Boha v ľuďoch a že čas, keď sa rozprávaš s niekým o počasí alebo o jeho problémoch, ktoré si

už počul tri krát, nepovažuješ za stratený. Niekedy som si myslela, že úlohou vedúceho v kresťanskom tábore je rozprávať sa s deťmi o Bohu a modliť sa. Hry, súťaže, túry a jedlo sa mi zdali nepodstatné. Teraz viem, že je dôležitá každá chvíľa, pretože deti nás sledujú celý deň a možno aj vtedy keď si myslíme, že sme sami. Práve svojím životom im svedčíme o našej viere. Zbytočne by sme hovorili krásne slová a celé citáty zo Sv. Písma, keby sme sa my vedúci nevedeli dohodnúť a keby sme robili rozdiely medzi deťmi podľa toho, kto je nám ako sympatický.

Ak každý deň medituješ nad Sv. Písmom, sprav si radšej prestávku, aby si nebol z toho nervózny, že sa Ti nedarí plniť predsavzatie. Dá sa meditovať nad krásou prírody alebo nad večernou oblohou. Raz som bola na výlete a jedna vedúca mi povedala, že nemôžem zabúdať na Pána Boha a musím si nájsť čas na modlitbu (čítanie Sv. Písma a meditáciu). Mala som z toho výčitky svedomia, až kým som nezistila, že treba pomôcť v kuchyni. Vtedy som našla Pánovu vôľu v tej hŕbe špinavých riadov a vedela som, že zbytočne by som sa modlila, keď si neuvedomím, že treba pomôcť a lásku preniesť do praxe. Teraz to vyzerá, že na našich výletoch sa vedúci nemodlia. Ale áno, len trochu ináč ako sú zvyknutí. Ráno a večer máme spoločnú modlitbu s deťmi a potom si každý nájde čas na modlitbu sv. ruženca, príp. iné osobné modlitby. Dôležité je nájsť si čas tak, aby to neprekážalo spoločnému programu, čiže skoro ráno alebo neskoro večer. Aspoň jeden týždeň musíme dávať do praxe výsledok našich modlitieb a meditácií.

Keď sme začali s výletmi mali sme ešte jedno šťastie, obidve sme mali sestry, ktoré boli ochotné nám chodiť variť. A nie iba variť. Zapadli medzi nás a hoci sa to niekedy nezdalo, boli najvyššou autoritou. Varenie v tábore je niekedy umením, hlavne vtedy, keď je iba pár hrncov, málo tanierov a šporák je na drevo, ktoré treba najskôr narúbať. Vtedy u nás varieva sv. Marta – patrónka kuchárov a všetci sme vďační hlavne jej, pretože drevo v peci sa rozhorí až po úpenlivej prosbe a aj voda v dvadsaťlitrovom hrnci vrie až po modlitbe. Ale vždy je obed uvarený, aj keď niekedy až o štvrtrej.

Možno si teraz myslíš, no tým bolo dobre, boli dve a mali aj kuchárky a ja som sama (sama). Je to ťažké, ale nemôžeš robiť výlet sám. Aj keď si myslíš, že to zvládneš. Potrebuješ druhého vedúceho, na ktorého sa môžeš spoľahnúť, že v najhoršom prípade doručí deti domov. Vždy treba mať rezervu. Keď sme si mysleli, že všetko zvládame, Pán nám dal pochopiť, že spoľahnúť sa dá iba na Neho. A tak raz Katka deň pred výletom, keď skúšala či odnesie ruksak, dostala pruh a nemohla behať a všetkých obskakovať ako inokedy, a zas druhý krát som si ja na výlete rozbila hlavu a bola som úplne vyradená. Vtedy sme pochopili, že nikto nie je nenahraditeľný a nie je všetko v našich rukách, ale v rukách Niekeho iného.

Postupne sme priberali ďalších vedúcich. Väčšinou to boli decká od nás, alebo moje sesternice. Vyzerá to ako rodinný klan, ale má to výhodu, že sme sa dobre poznali a navzájom sa rešpektovali. Aj keď problémy sa niekedy vyskytli, ako všade. Raz sme vzali cudzie dievča ako vedúcu. Mala sedemnášť a cítila sa veľmi dospelá. Dopadlo to katastrofálne. Podarilo sa jej dosiahnuť opak toho, čo sme chceli. Deti sa hádali, žalovali a ignorovali nás. Samozrejme, že ona to robila s najlepším úmyslom a bola presvedčená, že pravdu má ona. Takže jedna rada: vždy si dopredu rozmysli, koho vezmeš ako vedúceho, aby si nedopadol podobne. My sme odvtedy tiež opatrnejší.

Aj keď si ostatní vedúci niekedy myslia, že by to vedeli lepšie, musia rešpektovať hlavného vedúceho a nie robiť podrazy. Ideálne je, keď sa vždy dohodnú, ako si výlet predstavujú, aké budú kritériá, aby sa potom nestalo, že program nie je pripravený, deti sú ktovie kde po obchodoch a ten zvyšok čo zostal na chate je otrávený, pretože sa pýtal preč od toho „nesprávneho“ vedúceho. Dávam si pozor, aby som nesľúbila deťom nejaký program keď neviem, či Katka neplánuje niečo iné. Takto sa vyhneme mnohým problémom, ale tiež sme sa to museli naučiť.

Preto je dobré, ak sa najskôr pridáš k nejakej skupine a až potom zorganizuješ svoj vlastný výlet. Vedúcich, ktorých chceš zobrať, musíš dobre poznať a oni musia poznať Teba a hlavne to, aké sú Tvoje predstavy o výlete. My sme si vedomé, že výlet s nami zvládne iba ten, kto nás dobre pozná a vie do čoho ide. Za ten týždeň sme totižto schopné úplne zničiť (fyzicky, ale často aj psychicky) všetkých vedúcich a niekedy aj deti. Ale pretože všetci vieme, čo nás čaká a poznáme aj tie chvíle úžasného šťastia a prítomnosti Pána, radi sa necháme „zničiť“.

Keď už hovorím o tých vedúcich, sú dve možnosti ako ne byť dobrým vedúcim. Prvá je táborový systém, kde majú deti veľa osobného voľna a vedúci zatiaľ „oddychujú“. Tak isto aj večer, keď sa deti pošlú spať a netrápi ich, či nevyliezajú oknom von, či nebehajú do rána po vonku. Je to trochu prehnané, ale určite vieš, čo tým myslím. Hlavne, že vedúci si spolu posedia, pokekajú...

Opak tiež nie je správny. To sú tí prehnane starostliví vedúci, ktorí nenechajú deti ani chvíľku samé a tak ich vlastne oberú o možnosť nájsť si rovnocenných kamarátov. Sem patria aj tí, ktorí deti pri prvej príležitosti berú na ruky, skáču do pozoru, ak niekto niečo chce a čas strávený s ostatnými vedúcimi sa im zdá zbytočný. Už na tretí deň budú podráždení a budú čakať, že niekto uzná ich snahu, ale nič také sa nestane. A týždňový pobyt sa im stane utrpením.

Možno si sa našiel v niektorej z týchto dvoch skupín. Nič si z toho nerob. Robím výlety s deťmi roky a stále nie je zo mňa dobrý vedúci. Mám skôr sklón sklzať do tej druhej skupiny aj keď ani tá prvá mi nie je cudzia. Ale snažím sa byť niekde v strede. A tak spoločne pijeme kávu a deti berú úplne normálne, že aj my si chceme iba tak posediť a keď si prisadnú k nám sme radi. Tie menšie sa vyštverajú na kolená, ale všimame si aj tých starších, lebo smutno za mamou môže byť aj osemnásťročným. Inak sme celý deň v pohotovosti a hráme sa, súťažíme a spievame... Večer, keď deti zaspia mávame „tajné porady“. Väčšinou sa napchávame niečím dobrým (aj prví učenici sa stretávali na agapé) a rozprávame si zážitky z celého dňa. Snažíme sa, aby sme vedeli o deťoch čo najviac, ktoré pochádza z akej rodiny a aké má problémy. Potom mu skôr môžeme pomôcť. A keď sa tak dobre nasmeješ na vlastných trapasoch a vyjasníš si prípadné nedorozumenia, je hneď všetko veselšie. Vtedy Ti stačí aj pár hodín spánku, v ktorom chodíš skoro každú hodinu prikladať do pece (aby deti nepomrzli), alebo chodíš dávať cikať malé deti. A ráno vstaneš čerstvý ako rybička a si ochotný s úsmevom sa hrať už neviem koľký krát hry, ktoré doslova neznášaš.

Program výletu

Modlitba

Program na výlete je vlastne ten istý, len motivácia sa obmieňa. Nám sa osvedčili výlety od soboty do soboty, aby sme mali kľudnú nedeľu a nemuseli sme upratovať. Radi chodíme na chaty, kde je kaplnka. Aj keď tam nie je Najsvätejšia Sviatosť, predsa sa tam inak modlí a skoro vždy sa nám podarí pozvať nejakého kňaza, aby nám odslúžil svätú omšu a vyspovedal nás. To máme spoločný „očistný“ deň. Inak sa snažíme chodiť na sv. omšu tak často, ako je to možné.

Vždy ráno a večer sa stretávame v kaplnke (keď nie je, tak v najväčšej izbe) na spoločnú modlitbu. Obsah je rôzny, záleží od veku detí, od vedúcich, prípadne od momentálnej nálady. Ráno sa porozprávame na tému dňa (podobenstvo, príbeh, určitá vlastnosť, príp. krátke divadlo), večer sa pomodlíme desiatok, príp. celý ruženec. Potom sa modlíme vlastnými slovami – prosby a poďakovania. A veľa spievame, hlavne ukazovačky. Každá modlitba nám trvá asi hodinu, s tým treba počítať hlavne večer a nechať si dosť času, aby deti nepospali. Nemysli si, že deti nútíme modliť sa. Keď naučíš deti zopár dobrých pesničiek budú si ich chcieť spievať stále. Tiež sme radi keď sa môžeme pomodliť krížovú cestu, či už v kostole alebo vonku.

Raz sme mali pocit, že to nezvládame (ten pocit síce mávame často), ale vtedy sa nám zdalo, že nám niektoré deti idú doslova na nervy. A rozmýšľali sme, či to všetko má význam. Dokonca aj my vedúci sme si nejako prestávali rozumieť. Bol piatok a chceli sme sa pomodliť krížovú cestu. Decká boli rozbláznené a keď sme si predstavili ako budú vyvádzať a nebudú počúvať, rozhodli sme sa modliť vlastnými slovami. Medzi zastaveniami sme spievali pesničku „Bol si tam”. Pôvodne sme chceli, aby aj deti, hlavne tí starší, pri každom zastavení niečo povedali, ale nakoniec hovorila iba Katka a ja. Mala som síce predstavu, o čom by som chcela hovoriť (nenápadne som chcela poukázať na chyby, ktorých sa dopúšťajú deti), ale ako sme prišli ku zastaveniam, všetko mi vyfúklo z hlavy. Neostávalo iné, ako povedať: Pane tak a teraz hovor Ty... Bola to naša vlastná osobná krížová cesta. Nie chyby iných, ale naše vlastné nás ťažili. Pri pohľade na Ježiša, sme si uvedomili, že my musíme odpúšťať a nieť kríž iným (aj tým naším deťom)... Z krížovej cesty sme sa vracali v objatí s tými, na ktorých sme sa pred tým nechceli ani pozrieť.

Ešte sa vrátim k tej spovedi. Niekedy si vyčítam, že to vyzerá, ako keby som si robila čiarky, či nám chodia všetky deti na sv. prijímanie. Nie je to celkom tak. Veď my tie výlety robíme kvôli tomu, aby sme deťom priblížili Pána Boha a upevnili ich (ale aj náš) vzťah k Nemu. A pokiaľ máme čisté srdce sme otvorenejší a schopnejší prijímať milosti, ktoré nám práve v ten týždeň a v tom spoločenstve daruje Pán. Decká sa mi smejú, že po takom srdcelámucom príhovore pred spoveďou sa nedá nevyspovedať sa. Je pravda, že si neodpustím ten „predspovedný príhovor” a rozprávanie o odpustení a Božom milosrdenstve, ale aj o tom, aké výhody to má pre našu dušičku. A modlím sa za to, aby sa deti vyspovedali. Viem, že niektoré idú na spoveď často a so samozrejmosťou a iné čakajú, až im to niekto navrhne a trochu ich potlačí. Keď vidia, že na spoveď idú aj „veľkí”, je to vlastne normálne. A veľmi nás zbližuje, keď spolu sedíme pred dverami kaplnky, alebo chodíme kontrolovať, či už som na rade. A každého vyspovedaného vítame ako znovuzrodeného...

Anjeli

Je to hra na každý deň. Ráno si každý vytiahne na lístočku meno toho, komu bude robiť celý deň anjela. Bude sa o neho starať, poteší ho keď je smutný, podá mu čo potrebuje, ale podľa možnosti nenápadne. Večer sa vyhodnocuje, kto bol komu anjel a či si to jeho zverenec všimol.

Hľadanie pokladu

Vedúci značia cestu dlhú aspoň 2 km (to nie je tak veľa, je to asi na hodinu) a nechávajú odkazy a správy. Nachystajú hru dopredu, alebo musia mať náskok aspoň hodinu, inak ich deti dobehnú. Keď hrozilo, že deti dobehnú vedúceho, ktorý značí cestu a schováva poklad, Katka si „vytkla” nohu a museli ju podopierať, prípadne sa tak bála, že mohli postupovať iba veľmi pomaly a opatrne. Po ceste sa plnia rôzne úlohy: nazbierať niekoľko liečivých rastlín, zaspievať pesničku, pomodliť sa, vylúštiť tajničku, nájsť poschovávané hračky, obrázky, zápalky v okruhu niekoľko metrov a iné. Dobré je, ak je to písané nejakým tajným písmom, alebo morzeovkou a deti musia správy podľa kľúča vylúštiť.

Branný pretek

Je to súťaž jednotlivcov. Každý plní nejakú disciplínu na stanovišti, kde je jeden z vedúcich a beží po označenej ceste ďalej. Pri úlohách je vítaný každý dobrý nápad: hod na cieľ,

otázky z prírody, zaspievať ukazovačku, preniesť loptičku na lyžičke, všimnúť si obrázky po ceste a popísať ich, preliezť po konári...

Beh v skupinách

Je to podobné, ibaže deti sú rozdelené do skupín tak, aby v každej skupine boli aj veľké aj malé deti. Cesta je značená krepovým papierom (my v rámci šetrenia prírody značíme toaletným – rýchlejšie sa rozmočí a netreba ho zbierať). Stanovištia sú označené a sú tam pripevnené úlohy: rôzne hlavolamy, určenie stromov, určenie severu, hádanky...

Nočná hra

Cesta je značená a deti sú rozdelené do skupín, ak sú deti staršie môžu ísť aj jednotlivo. Tu treba byť veľmi ohľaduplní k domácim a ak chceme deti strašiť, tak iba mimo dediny (v noci sa krik strašne ozýva).

Olympiáda

Deti súťažia v jednotlivých disciplínach a hodnotené sú vo vekových kategóriách. Vedúci si zapisujú sekundy, príp. body. Disciplíny môžu byť rôzne: hod na cieľ, prejsť s vajíčkom na vidličke (ak je vajíčko zmrznuté, pri páde sa nerozbije), prejsť štvornožky určitú vzdialenosť s tanierom plným vody na chrbte, vytlačiť nosom zemiak hore kopcom (30 – 40 cm), skok vo vreci, nájsť v hrnci s vodou desať mincí (vo vode sú rôzne sponky, kamienky, hlina, saponát...), postaviť pyramídu so zápalkových škatuliek, hod umelou fľašou plnou vody, prebrať fazuľu a ryžu...

Tieto hry boli na celý deň, vlastne na poobedie. Okrem toho sme sa vždy hrávali naše obľúbené hry – rôzne naháňačky, pantomímu, kvízy, loptové hry... Jeden deň mávame karneval. Samozrejme, že masky majú aj vedúci. Podľa možnosti sme nejaká skupina alebo rodina. Jeden večer je rezervovaný ako program pre vedúcich. Okrem divadla, ktoré pripravujú deti, vždy aj súťažíme a môžeme na vlastnej koži pocítiť, ako je to keď sa Ti napr. vyleje tanier vody na chrbát...

Záverečné diplomy

Posledný deň, alebo večer pred odchodom máme vyhodnocovanie. Do posledného kúska vyrabujeme špajzu a pre istotu spravíme riadny nákup sladkostí. Odmeniť treba všetko. Súťaže a hry, ktoré sme ešte nevyhodnotili, hercov a tých, ktorí pripravili program pre vedúcich, ale aj rôzne výnimočné aktivity. Potom príde vyhodnotenie bodovania. Prvé tri miesta sú odstupňované, ale malú sladkú odmenu dostanú všetci. Potom rozdáme diplomy. Tie sú výsledkom nášho ponocovania. Každý diplom je iný. Raz to boli rôzne výrazy tváričiek (podľa predlohy), pričom sme každému vybrali takú, ktorá sa mu najviac podobala. Boli to vlastne karikatúry. Inokedy to boli srdiečka s rukami a nohami (podľa pexesa), alebo panáčikovia (zo samolepiek): futbalista, gitarista, speváčka, tanečníčka... Ku každému bolo napísané venovanie a prívlastok, ktorý bol typický pre obdarovaného. Je to fuška vymyslieť tridsať rôznych diplomov a k tomu ešte nejaký text a aby sa to na toho dotyčného hodilo. Ale má to svoje čaro sedieť o pol štvrtej ráno ešte v kuchyni a snažiť sa vymyslieť niečo originálne. Raz som chcela mať všetko pripravené a kreslila som diplomy dopredu a potom som bola smutná, že som nás obrala o tie nezabudnuteľné momenty, ktoré pri tom nočnom kreslení zažijeme. Našťastie som to nestihla všetko a vtedy sme v nočnom bdení spravili rekord – do pol šiestej ráno. Máme už

zabehnutý systém. Jeden kreslí ceruzou, druhý farebne, tretí píše venovanie a štvrtý gumuje a dopisuje dátum a miesto. Najťažší na tom je ale vždy ten nápad a to sa riadne zapotíme. Ale stojí to za to. Decká si tie pamätné diplomy odkladajú (a vlastne aj my dospelí)...

Teraz sa pokúsim pospomínať na naše výlety a na celotýždenný program. Možno k niektorému dňu bude toho veľa a pri inom sa Ti bude zdať, že sme nič nerobili. Aby to nebolo iba vypisovanie niekedy toho istého, spomeniem iba tie hlavné veci a ak sme robili túru alebo niektorú z už spomenutých hier, ale táto nemala priamo súvis z názvom dňa, nespomeniem ich. Náš program vždy záležal od momentálnej situácie. Niekedy bola pohoda a mohli sme doobeda hodinu aj dlhšie bodovať a inokedy, ak nebol stále nejaký spoločný program, deti sa viditeľne nudili. Z niektorých výletov toho bude veľa a z iných len určité momenty. Ale veď dôležitý je nápad. A tých mala Katka vždy po ruke niekoľko. Priznávam, že ma niekedy to neustále schovávanie papierov a vecí, aby bolo všetko pre deti prekvapením, otravovalo. A nikdy som nevedela, či náhodou nepôjdem do dediny požičať nejakú „potrebnú“ vec. Tak isto stačil pohľad a už sme bežali niekam na povalu alebo do pivnice, aby sa tu zrazu objavil nejaký svätý, alebo návšteva z rozprávky či z kozmu. Ale tým sa stali naše výlety v podstate neopakovateľné. A teraz by mi tie prezliekania aj chýbali. Často sme si mysleli, že tá maska sa vôbec nepodobá. Decká však brali našu snahu vážne. Tí väčší sa iba usmievali a tvárili sa, že je to skutočne návšteva a tí menší často s údivom zahlásili: „Ale veď to je Katkin chrup“, alebo „To sú Zdenkine papuče“. Teraz keď sa pri olympiáde objaví boh Zeus, berú to úplne samozrejme. Tie masky sme si nikdy dopredu nechystali. Vždy sa nájde nejaká stará plachta, vrece, záclona alebo niečo podobné.

Stvorenie sveta

Bol to náš prvý spoločný výlet. Keď si pomyslím ako sa teraz pripravujeme na výlety a vtedy sme šli a hotovo. Program sme vymýšľali tam. A na koniec to dopadlo dobre a ešte teraz na to spomíname. Vôbec sme nevedeli, ako to tam vyzerá, kde vlastne budeme bývať. Asi to bolo dobre, lebo keby sme dopredu vedeli, že budeme celé dni bez vody (bolo veľmi sucho a vyschli tam aj studne) a len v noci budeme napúšťať do všetkých nádob vodu z cisterny, neviem, neviem... Spali sme všetci v jednej miestnosti (tá budova bola predtým kultúrny dom) a tak musela Katka večer rozprávať rozprávky, aby sa deti navzájom nebudili. Ale malo to aj výhody. Vlastne sme boli stále spolu a nemuseli sme behať po izbách a zvolávať sa. Každú noc tam zaletela nejaká „muška“ a označkovala nás. Takže sme ráno mali všetci na líci srdiečko, kvetinku alebo niečo iné. Pretože to bolo nakreslené fixkou chodili sme označkovaní celý deň. Keď netiekla voda, tak sa nám značky hromadili...

Aby sme si aj na konci týždňa mohli pozhľadávať svoje veci zaviedli sme bodovanie. Keď sme ubytovaní na chate, kde je viacero izieb, neporiadok nás až tak netrápi a preto nebudujeme. Ale keď nás je veľa, musíme docieľiť udržiavanie poriadku a dohovaraním sa nám to veľmi nedarí. Tak budujeme. Na taký tretí deň to síce vyzerá zvlášťne (skoro všetky deti majú rovnako plný počet a my chceme iba niekoľkých víťazov). A tak Katka vezme pravítka a meria pravý uhol na poskladaných veciach, prípadne špinu za nechtami, alebo umyté zuby... Samozrejme, že decká sa najviac tešia, keď pôjdu bodovať nás a najradšej by nám dali mínus 100 bodov. Ale cieľ je splnený, poriadok je všade a víťaz je iba jeden.

Na výletoch mávame rozdelené služby. V každej skupine sú veľké aj malé deti. Podľa okolností a potreby máme služby len v kuchyni, alebo sú rozdelené tak, aby každé dieťa malo každý deň nejakú službu: kuchyňa, upratovanie, zvolávanie, modlitba, budiček, dobrá nálada. Pri večernej modlitbe sa vyhodnocovalo, kto bol aká služba. Najväčšia kritika sa väčšinou zniesla na službu dobrej nálady. Pretože ak nič nerobili, bolo zle, ale ak celý deň rozprávali

vtipy (z ktorých 90 % poznáš) bolo to ešte horšie. Najviac ich bavilo robiť dobrú náladu vedúcim a tak už sme si neboli istí nikde. Ak som sa chcela na boso obuť až ma myklo, pretože v botaske bola žihľava a konáriky. V rámci dobrej nálady sme mali z ničoho nič pohár vody za tričkom, alebo nás natreli zubnou pastou. Bolo to ohromné, hlavne ak práve netiekla voda...

Stvorenie sveta

Porozprávali sme si o stvorení sveta a človeka. O tom ako Pán Boh z lásky pripravil celý tento svet pre nás. Celý deň sme sa snažili všimnúť si krásy prírody. Boli sme na výlete a z lesa si každý doniesol to, čo ho najviac zaujalo. Večer sme si z toho spravili výstavku. Na nástenku sme mali nakresliť, čo pekné sme si vonku všimli.

Potopa

Vysvetlili sme si ako nás Pán Boh vychováva a ako ho veľmi bolí, keď hrešíme a neposlúchame jeho prikázania. Potom sme si rozprávali o Noemovi a jeho arche. Pretože sa ráno už prehnala privalová vlna a odniesla nám raňajky, bolo ich treba hľadať poprichytované na stromoch. Deti si poodväzovali rožky, syry, šálky a nožiky z konárov a takto dobre naladení sme sa naraňajkovali. Aby sme sa zachránili pred potopou, šli sme hľadať poklad na najbližší kopec. Večer sme mali nočný pochod k jazeru. Na nástenke bola nakreslená veľká archa a úlohou toho dňa bolo nakresliť do nej čo najviac zvierat, aby sme ich zachránili pred utopením.

Izraeliti v Egypte

Spoločne sme si pospomínali na to, prečo Izraeliti prišli do Egypta, ako tam boli vďaka Jozefovi vážení, ale postupne sa z nich stali otroci.

Olympiáda desať egyptských rán

V družstvách (súťažil každý, body sa zráтали pre skupinu)

1. Voda premenená na krv: v hrnci bolo v zakalenej vode so saponátom 10 mincí, kamene, lyžičky, vechet, sponky... Meral sa čas, za ktorý dieťa našlo všetky mince.
2. Žaby: žabacími skokmi prejsť určitú vzdialenosť - na čas.
3. Komáre: prejsť cez močiar po dvoch polienkach – treba si ich prekladať – na čas.
4. Muchy: čo najrýchlejšie prepísať text na diaľku
5. Mor na dobytku: vytlačiť zemiak hore kopcom (asi 20 cm) – na čas
6. Vredy: počet materských znamienok na rukách – toľko bodov.
7. Ladovec: hodiť loptičkou (šiškou) na cieľ
8. Kobyľky: do misky nasypať drobné keksy, vybraný člen družstva ich musí bez pomoci rúk čo najrýchlejšie zjesť – na čas.
9. Tma: so zaviazanými očami prejsť určitú vzdialenosť cez prekážky
10. Smrť prvorodených: spočítať roky všetkým v družstve, ktoré družstvo malo najviac boli prvorodení a mali najmenej bodov

Izraeliti na púšti

Najskôr sme si porozprávali, aké zázraky sa stali počas putovania Izraelitov na púšti, o tom ako sa Pán Boh o nich staral, aby neboli hladní a smädní a oni boli aj tak nespokojní. Bola vyhlásená celodenná súťaž: deti kreslili na nástenku postavičky Izraelitov a vedúci Egyptanov, koho bolo večer viac, vyhral.

Ježiš a apoštoli

Pri raňajšej modlitbe sme sa rozprávali o splnení dávnych prorociev, ktoré hovoria o príchode Vykupiteľa. Potom sme sa preniesli do apoštolských čias a hrali sme sa na Ježišových

učenikov. Snažili sme sa správať tak, ako prví kresťania, na ktorých bolo vidieť ako sa majú radi.

Nebo

Toto ráno sme sa prebudili v nebi. Dvaja anjeli (vo vlasoch sme mali biele mašličky) roznášali deťom raňajky – puding rovno do spacákov. Všade boli pokreslené kvetinky – priamo z rajskej záhrady. Aspoň na chvíľu sme mohli zakúsiť, čo nás čaká, ak budeme žiť tak, ako to chce od nás Pán.

Liturgický rok – týždeň so svätými

Na úvod sme sa porozprávali o svätých, prečo si ich uctievať, ako sa stali svätými a ako nám môžu pomáhať. Každý si vybral nejakého svätca, ktorý mu bol sympatický a volal sa jeho menom. Samozrejme, že si dievčatá povyberali mužské mená a potom bol chaos pri zvolávaní. V prvý večer každý porozprával o svätcovi, ktorého si vybral a čo sa mu na jeho živote najviac páčilo.

Obdobie cez rok

Ráno sme sa porozprávali o liturgii, prečo sú cez rok rôzne obdobia. Podľa okolností sme si pri raňajšej alebo večernej modlitbe vybrali nejakého svätca a na jeho živote sme poukázali na nejakú čnosť, prípadne nejakú vlastnosť, o ktorej sme sa práve rozprávali.

Advent

Ráno, keď sme sa zobudili, našiel si každý v papuči sladkosť od sv. Mikuláša. Niektorí tam mali pridanú aj halúzku. Porozprávali sme sa o advente, o tom ako Izraeliti čakali Mesiáša a o radostnej príprave na narodenie Ježiška.

Večer zrazu niekto zaklopal na dvere. Najskôr sme sa veľmi zľakli, ale potom sa šli chlapani pozrieť, kto to je. Bola to sv. Lucia (tvár mala natretú krémom a namúčenú, oblečenú mala plachtu a v ruke mala metlu). Zabudli sme chalanom povedať, že to je Katka. Skoro ju zbili. Po krátkej potýčke, v ktorej zvíťazila svätica, ju doviedli do chaty. Lucia nám porozprávala, že chodí po svete, aby skontrolovala príbytky ľudí, ale hlavne preto, aby pomohla ľuďom napraviť ich chyby.

Vianoce

Nočná hra: Hľadanie Ježiška

O polnoci zobudili deti vianočné koledy. Keď všetci povyliezali zo spacákov, povedali sme im, že tu boli dvaja anjeli oznámiť radostnú zvesť o tom, že sa narodil nový kráľ. Museli sa ponáhľať ďalej, ale sľúbili, že nám budú ukazovať cestu k nemu. A tak sme sa vybrali hľadať Ježiška. Občas sme uvideli nejaké blikajúce svetielko a bežali sme za ním. Anjeli, samozrejme s krídlami, museli riadne šprintovať, aby stihli pozapaľovať sviečky pri jednotlivých úlohách skôr, ako ich deti dobehnú. Bola to krásna cesta. Mesiac jasne svietil a my sme sa cítili ako na Vianoce. Najmä keď sme na záver našli Betlehem a v ňom jasličky s Ježiškom. Nad tým kľáčali dvaja anjeli a modlili sa. Keď ich deti obstali, spontánne začali spievať Sláva bohu na výsostiach. Vôbec sa nám nechcelo vrátiť na chatu. Zažili sme pravú radosť akú pocítili traja kráľi a pastieri. Po ceste na chatu sme si spievali Tichú noc a iné koledy.

Ráno sme sa zobudili neskôr a celý deň sa niesol v radostnej nálade. Každý chystal ozdoby na stromček a darčeky pre ostatných. Detská fantázia je úžasná. Stromček bol krásne vyzdobený, darčeky pripravené. Popoludní prišiel pán farár, vyspovedal nás a odslúžil nám

Vianočnú svätú omšu. Potom sme už mohli zasadnúť k štedrovečernému stolu. Tá večera síce dala zabrať, ale Vianoce bez ryby, to by nebolo ono.

Potom sme vyšli von, zapálili sme sviečky na stromčeku a rozdali darčeky. Pretože po Vianociach sú fašiangy, všetci sme boli pozvaní na karneval. Aby sme ešte viac prispeli k vianočnej nálade, my vedúci sme boli svätá rodina. Deti sa chodili prihovárať malému Ježiškovi, ktorého držala Panna Mária v náručí. Svätý Jozef bol aj s pílkou a sekerou a prišli aj traja králi. Karneval trval len do polnoci, lebo to už začínal pôst. Tieto Vianoce boli asi najkrajšie zo všetkých a určite nie iba pre mňa.

Pôst

Pri raňajšej modlitbe sme sa zamýšľali nad významom pôstu a nad utrpením Pána Ježiša, ale aj nad bolesťami, ktoré my prežívame. Pri raňajkách mohli deti v rámci pôstneho sebazáporu stáť alebo kľáčať.

Celodenná hra: Škriatok

Ráno po ceste do obchodu sa niekto z vedúcich stretol s dedinčanmi a tí mu povedali, že tu v lesoch žije škriatok, ktorý robí ľuďom zle. Bolo by ho treba nájsť a presvedčiť, aby šiel niekam inam, kde nežijú ľudia. Pretože škriatok je rozprávková bytosť, treba použiť zaklínacie formulky a skupinovú prácu, aby sme ho našli. Tak sme deti rozdelili do skupín a každá skupina plnila tieto úlohy:

- vymyslieť melódiu na nejaký text (bol to článok z časopisu) – tie pesničky boli nakoniec perfektné, dokonca aj s refrénom
- nájsť v lese 20 šišíek (nedopatrením tam bol iba listnatý les a deti sa po polhodine vrátili mierne našťvané)
- nakresliť škriatka, ako si ho predstavujem
- nanosiť drevo z lesa na večerný táborák, pretože škriatok sa zdržiava tam, kde je veľa dreva

Poslednou úlohou bolo nájsť škriatka, ktorý sa niekde v lese schoval. Toto bola asi najťažšia úloha, alebo toho mali už decká po krk. Sedela som na tom strome viac ako hodinu. Najskôr som sa tešila, že sa aspoň v kľude pomodlím, ale keď som sa domodlila druhý ruženec, už som si ani necítila ruky a nohy. Potom ma konečne našli, ale radšej som zliezla zo stromu sama a nečakala som až ma strasú. Keď videli toho netvora, čo sa pred nimi objavil, ani ich nenapadlo, že to môže byť ich vedúca. Mysleli si, že spím, lebo ma vraj bolela hlava. Po krátkom zjednávaní a následnom presvedčaní, že to nie je nikto cudzí ma pozvali k nim na chatu. Dedinčanom sme „oznámili“, že škriatok už z lesa odišiel (táto maska bola opäť z tých vydarených: vankúšmi vypchaté brucho a chrbát, tričko s dlhým rukávom, na to s krátkym, tepláky a na to krátke nohavice, brada a fúzy z vaty, čapica s brmbolcom a na hrubo nakreslené obočie a červené líca).

Aby sme trochu zväžneli po tomto výkone, večer sme sa pomodlili krížovú cestu.

Veľká noc

Ráno sme sa porozprávali o Veľkonočnom tajomstve. O tej úžasnej radosti a o splnení dávneho prisľúbenia, že Boží Syn nám svojou obetou otvorí bránu do neba. Pretože Veľkonočná nedeľa je sviatkom radosti a veselosti celý deň sme sa snažili robiť všetkým radosť.

Veľkonočná oblievačka

Vybrali sme sa hľadať poklad. Cesta značená, ako ináč, toaletným papierom, nás zaviedla ku potoku. Keď sme objavili poklad a zjedli ho, nič netušiac sme sa vracali naspäť. Pri lavičke cez potok už čakali všetci chlapci s hrnčekmi v rukách a možno sa dievčatám podarilo prejsť na

druhú stranu suchou nohou, ale so suchým tričkom určite nie. Mokrí, ale šťastní sme sa vrátili na chatu, kde sme pokračovali v oslave zmŕtvychvstania.

Turíce

Tento deň patrilo Duchu Svätému. Tak často na neho zabúdame a práve jeho nám tu Pán Ježiš zanechal zo slovami: nenechám vás ako siroty, pošlem vám svojho Ducha – Tešiteľa. Rozprávali sme sa o tom, ako nám Duch Svätý pomáha a snažili sme sa uvedomiť si jeho prítomnosť.

Farebné evanjelium

Tento výlet bol iba pre staršie decká. Väčšinu času sme strávili rozhovormi. Boli sme tomu radi, pretože sme prebrali aj vážne témy. Nemali sme vyslovene určené kedy a o čom budeme debatovať, ale vždy sme sa niečoho chytili. A tak sme prebrali medziludské vzťahy, večný trest a peklo, sekty, čistotu, manželstvo, homosexualitu a pod. Občas sme sa riadne zapotili pri odpovediach, ale ako vždy Duch Svätý riadne zavial a našuškával nám odpovede.

Do spoločenskej izby sme na stenu zavesili na baliacom papieri nakreslený veľký kríž. Do neho sa každý večer lepili srdiečka rôznej farby. Podľa dní a zámeru boli na niektorých farebných srdiečkach (žlté, červené, modré) napísané mená všetkých, ktorí sme tam boli, alebo zlé sklony (čierna), príp. služby (zelené).

Zlatá (žltá) farba

Táto farba nám znázorňuje nebo. Tam je všetko krásne. My tam ešte nemôžeme ísť, ale môžeme si urobiť malé nebo aj tu. Každý si vylosoval žlté srdiečko, na ktorom bolo napísané meno. Tomu robil celý deň anjela, čiže modlil sa za neho, staral sa, aby mu nič nechýbalo... Večer sme srdiečka nalepili na kríž a porozprávali sa, ako sme robili anjelov.

Čierna farba

Každý z nás sa občas „potkne“ a spraví hriech. Vtedy sa cítime veľmi zle a mrzí nás to. V nebi je tak krásne a všetci sú na seba milí. My to hriechom často kazíme a preto sme sa tento deň snažili potláčať a premáhať jednu z nerestí, ktorú sme si vylosovali na čiernom srdiečku (*maškrtenie, hádanie sa, lakomstvo, závišť...*). Večer sme sa porozprávali ako sa nám darilo premôcť zlé sklony a srdiečka sme nalepili na kríž.

Červená farba

Pripomína obeť Pána Ježiša na kríži. Sme schopní obetovať sa, napr. za kamarátov? Čie meno bolo napísané na červenom srdiečku, tomu sme sa snažili nenápadne pomáhať, obetovať svoj voľný čas, modliť sa za neho. Večer sme sa rozprávali o obetovaní a o tom či sa nám podarilo splniť úlohu.

Biela farba

Biela farba najlepšie vystihuje čistotu. Nie iba vonkajšiu, ale hlavne vnútornú. V tento deň sme sa chceli dobre vyspovedať a na biele srdiečko si každý napísal svoju zlú vlastnosť alebo hriech, ktorého by sa chcel zbaviť a premôcť ho. Večer sme toto snaženie zverili Pánovi, poprosili ho o pomoc a srdiečka sme prilepili na kríž.

Zelená farba

Je to farba prírody a práce. Kým strom vyrastie a môže sa z neho spraviť napr. nábytok trvá to dosť dlho. Aj zvieratka ak chcú prežiť musia sa snažiť. A čo my? Ako pracujeme? Je naša práca poriadna, alebo sme lajdáci. Na zelenom srdiečku boli napísané rôzne práce (*pozametáť, umyť riad, nazbierať kvety do kaplnky, pomôcť v kuchyni...*). V tento deň nebola služba ako obyčajne. Večer sme nalepili srdiečka na kríž a vyhodnotili neobvyklú službu.

Modrá farba

Je to farba Panny Márie. Dnes sme sa pokúsili byť ako Dominik Savio, ktorý povedal, že má oči iba pre Pannu Máriu. Porozprávali sme si príbeh: Dominik chodil do školy do mesta. Keď prechádzali okolo komediantov a kúzelníkov, jeho spolužiaci tam hneď bežali a obzerali si ich, ale Dominik si ich ani nevšimol. Keď sa ho spolužiaci pýtali prečo, povedal: ja mám oči len pre Pannu Máriu, aby som hľadel na jej krásu.

Bol to deň odchodu a preto sme sa dohodli, že si nebudeme po ceste všimáť všetky plagáty a škaredé nápisy na stenách. Nemusíme všetko vedieť a počuť, ale budeme sa cestou snažiť viac myslieť na Pána Ježiša a Pannu Máriu. Pomáhali nám k tomu piesne a modlitba. Na záver si každý vytiahol modré srdiečko s menom toho, komu bude po celý rok robiť anjela.

Misionári

Boli sme na chate, ktorá patrí kapucínom a tak nás to motivovalo ku hre na rehoľníkov. Deťom sme oznámili, že sa práve rozhodli vstúpiť do misionárskej rehole a ten čas, čo tam spolu budeme je príprava na noviciát. Hneď v prvý deň nás navštívil sv. František z Assisi (oblečenie bolo jednoduché – staré vrece previazané špagátom). Porozprával nám o svojom obrátení, ako začal žiť evanjelium a ako k nemu prichádzali prví bratia. Tiež sa potešil, že má teraz toľkých nasledovníkov. Na záver nás upozornil, že rehoľný život je krásny, ale veľmi ťažký a náročný a vyžaduje si riadnu prípravu. Dni sme mali nazvané podľa určitej vlastnosti, ktorá je potrebná pre misionárov: deň priateľstva, modlitby, ochoty, odvahy, odpustenia, radosti.

Na tomto výlete boli skoro samé veľké decká (stredoškolači), a preto sme nerobili naše klasické preteky a hľadania pokladov (pretože to je trápne) a väčšinu času sme strávili rozhovormi, ktoré však boli, najmä pre nás dospelých, oveľa namáhavejšie.

Chodili sme na túry, alebo sme sa iba tak hrali na lúke volejbal. Skupina dievčat vymyslela nočnú hru. Ale nakoniec sme mali pocit, že im predsa len tie naše preteky a súťaže chýbali. Po skúsenosti z tohoto výletu sa snažíme vymyslieť riadny program aj na výletoch, kde sú iba veľkí. Aj keď všetko ofrflú, je lepšie keď sa hýbeme a niečo sa deje. Musíme súťažiť aj my dospelí a tak im ukázať, že zabaviť sa dá aj obyčajnými hrami.

Hodina pravdy

Chceli sme si to zjednodušiť a preto sme sa raz v noci šli hrať hodinu pravdy. Hrali sme sa to už aj na predchádzajúcich výletoch s veľkými deťmi, ale vtedy asi neboli problémy také vyhrotené ako teraz. Všetci sme sa dohodli, že budeme hovoriť pravdu a postupne sme vždy jednému dávali otázky. Má to zvláštnu atmosféru, keď sedíte v tme, iba pri svetle sviečok. Vtedy sa dá otvorene hovoriť aj o citlivých témach a o vlastných problémoch. Každý sa môže opýtať čo chce vedieť a vyriešiť. Len treba dávať pozor, aby sa neprekročila hranica únosnosti. Takto sa dá veľa dozvedieť o deckách, ale aj o sebe. My vedúce sme však spravili chybu, pretože sme chceli „prevychovať“ pár dospievajúcich detí. Svojimi ostrými otázkami a kritikou sme im asi viac ublížili ako pomohli nájsť samých seba. Odvtedy sa hodinu pravdy nehrávame. Nie preto, že by sme nemohli hovoriť pravdu, ale preto, že skoro všetky staré boľavé problémy sme s Božou pomocou vyriešili a už sa k nim nechceme vracat'. V ďalších dňoch, kedy sme

pokračovali v začatých rozhovoroch, sme zistili, že je oveľa lepšie v klúde si prebrať všetko ešte raz medzi sebou.

Pán nám zoslal veľký balík trpezlivosti a keď videl, že už ani to nepomáha, Duch Svätý spravil riadny prievan a všetko sa začalo urovnávať. Bolo dosť ťažké sedieť skoro celý deň v kaplnke a počúvať niekoľkoročné problémy typu: a ona sa vtedy na neho pozrela, ale on sa chcel rozprávať so mnou a ja ju teraz nenávidím... To nie je pravda, lebo ja som sa mu páčila najskôr a ty si mi ho prebrala... Keď toto počúvaš hodinu, začneš mať výčitky, že toho chlapca (ktorému sa medzitým už páči iná) si im prebrala ty. Alebo problém typu: ty si ma vtedy nezavolala, asi si sa hnevala a tak ja som ťa prestala zdravieť, aby si si nemyslela, že sa ti vnucujem. A aj keď sme sa potom neskôr rozprávali, stále som myslela na to, ako si ma vtedy nezavolala von. A kedy!? No to bolo asi pred tromi rokmi... Ako som počúvala tieto reči, celý čas som prosila Ducha Svätého, aby nám pomohol. A pomohol nám. Objal nás svojou láskou a dlhoročné problémy sa postupne vytrácali a decká si odpustili. Keď sa striedali s inými „hnevníkmi“ a bolo chvíľu ticho začula som rozhovor, ktorý viedla Maja s jedným chlapcom už dosť dlho: –Moja mama je taká divná. –Prečo? –Čo ja viem? –A čo sa ti na nej nezdá. –Nič. –Tak je potom normálna. –Neviem. –Rozumieš si s ňou? –Nie. –A rozprávaš sa s ňou? –Nie. –Ale určite ťa má rada. –Hm. –A možno sa o teba bojí. –Hm. –Skús sa s ňou porozprávať. –Hm. –Tak sa o to aspoň pokús. –Ale keď ona je taká divná. –Prečo? –Čo ja viem?... Toto trvalo asi hodinu. A medzi jednotlivými vetami boli 5-minútové medzery. Vtedy som Maju obdivovala.

Čo sme nestihli cez deň, to sme rozoberali v noci. Boli to ozajstné nočné dialógy. Možno by sa to niekomu zdal stratený čas, ale vtedy sme tie decká spoznali oveľa viac ako inokedy. Spomenuli sme si na problémy a vlastné komplexy, ktoré sme mali v ich veku a snažili sme sa im pomôcť. Teraz je to už ľahšie. Môžeme sa aj na vážne témy začať rozprávať kedykoľvek. Je pravda, že je to vďaka dôvere a tomu, že sa dlho poznáme. A hlavne, my dospelí vieme, ktoré dieťa (alebo už aj dospelý) aké je, k čomu má sklony a čo ho môže trápiť.

Nočná hra: Vyslobodenie princezny

Našli sme list od princeznej, ktorú uniesol trojhľavý drak. Jeho sila a život boli schované vo veľkom srdci, ktoré bolo rozdelené na viac častí. Tieto bolo treba nájsť, poskladať a priniesť k drakovi. Po ceste sa plnili rôzne úlohy. Nakoniec sme našli smutnú princeznú, ktorá čakala na švárneho princa. Ukázali sme jej poskladané srdce a drak (bol schovaný v kôlni) strašne zareval a zomrel. Odmena za vyslobodenie bola princezná a pol kráľovstva. Lenže princ chcel radšej celé kráľovstvo a princeznú nechal druhému. Nakoniec sa našiel iný princ a princezná sa predsa vydala...

Slávnostná obliečka

Na konci skúšobného obdobia je v reholiach slávnostná obliečka. Ani u nás to nebolo inak. Už doma sme nachystali pre každého tričko, na ktorom bol vpredu nakreslený panáčik zo samolepiek a pod ním bolo napísané *Boh ťa miluje*. Na rukáve bolo napísané miesto a rok. Posledný deň pri večernej modlitbe bola slávnosť. Otec gvardián a predstavený novicov každému obliekli rehoľné rúcho a uviazali cingulum s troma uzlíkmi chudoby, čistoty a poslušnosti. Počas obliekania dostal každý rehoľné meno a od oboch predstavených znak pokoja. Pri pesničkách z Taizé sme cítili, že sme vytvorili rodinu, ktorej hlavou je Pán Ježiš a starostlivou matkou Panna Mária.

Indiánska osada

Tento výlet sme organizovali pre miništrantov a hlavne sme si chceli ísť obzrieť chatu, kam pôjdeme v lete. Bolo to cez predĺžený víkend. Prvý deň sme si vymysleli indiánske mená,

ktoré vyjadrovali nejakú vlastnosť nositeľa (Krkompraskajúci, Nakolenoskuvíňajúci, Druhýchychyťajúca...). Spravili sme si členky, bojové pomalovanie, luky, šípy a oštep. Z rôznych dosiek a latiek sme spravili bizóna a súťažili sme v streľbe lukom a v hode oštepom.

Hľadanie pokladu: Pirát Čierna brada

V šope sme našli časť starej mapky. Na nej bolo nakreslené miesto, kde sa skrýva poklad. K mape, ktorá nebola celá, bol priložený list. Písal ho starý indián, ktorý však už zomrel a nechcel si vziať do hrobu svoje tajomstvo o poklade. Celý život sa snažil nájsť to miesto, ale vždy mu to prekazil pirát Čierna brada. Ten mu ukradol časť mapy. Ako sme to čítali, zrazu niekto dobehol a vytrhol nám z rúk papier aj s mapou. Bol to pirát Čierna brada. Rýchlo som sa rozbehla za ním, lebo ostatní museli pozatvárať chatu a vziať si zbrane. Ja som im mala písať odkazy, kadiaľ šiel. Cestu sme mali už dopredu vyznačkovanosť a za najbližšou zákrutou sme sa aj s Čiernou bradou schovali. Po úmornej ceste, kde si indiáni museli dávať veľký pozor, našli svoju vedúcu priviazanú ku stromu. Stretla sa s pirátom a ten ju zbil a priviazal. Bol neďaleko a práve chcel ísť vykopať poklad. Najskôr sme ho obkľúčili a keď videl naše zbrane a to, že je nás veľa, vzdal sa. Dokonca oľutoval to, ako zle žil a spriatelil sa s nami.

Nočná hra: Škriatkovia Dzin a Dzinka

V noci nás zobudilo tiché pípanie, ktoré však počuli iba vedúci a tí potom zobudili deti. V starom písacom stroji, ktorý tam bol, bol napísaný list. Písal ho neviditeľný škriatok Dzin, ktorý sa dorozumieva s ľuďmi iba pomocou písacieho stroja. Bol veľmi nešťastný, lebo mu kráľ lesa ukradol jeho kamarátku Dzinku. Prosil nás, aby sme mu pomohli, lebo on sa veľmi bojí a Dzinku môžu vyslobodiť iba odvážlivci, ktorí prejdú v noci tmavým lesom. Odvážni indiáni zvládli pochod lesom, húkanie sovy aj hrkotanie plechoviek v konároch stromov. Po návrate bol odmenou d'akovný list od Dzina a Dzinky a čokoláda.

Kráľovstvo

Po príchode na chatu a ubytovaní, sme sa zišli v kaplnke a prečítali sme si list. Písal nám ho Kráľ. Musel odcestovať aj s Kráľovnou, ale pretože sme jeho deti, nechal nám svoj hrad, ktorý má veľa komnát. Každá je iná a dúfa, že sa tam budeme dobre cítiť.

Komnata priateľstva

Na baliacom papieri bolo napísané motto: *Náš Pán od nás chce, aby sme boli spolutvorcami jeho kráľovstva.* (Mt 7,24 – 27)

Aj naše srdce je také malé kráľovstvo, v ktorom vládne kráľ. Záleží len na nás, kto tým kráľom je. Môže to byť napríklad pýcha, hnev, nenávisť, alebo láska, ktorou je sám Ježiš. Preto sa nad sebou trochu zamyslime a ak zistíme, že to v našom srdiečku nie je práve v najlepšom poriadku, ale je tam trochu hnevu, lakomstva, pýchy, budeme sa snažiť zhodiť ich z trónu a posadiť tam Ježiša. Podarí sa nám to iba vtedy, keď sa budeme viac zaujímať o tých, ktorí sa mi príliš nepáčia, alebo na ktorých sa hnevám. Darujem úsmev a pekné slovo práve tomu, kto mi v minulosti ublížil. Takto sa zbavíme zlého kráľa v našom srdci a večer uvidíme ako sa nám bude sladko zaspávať z pocitu dobre vykonanej práce.

Na papieri mal každý nakreslené srdce a do neho si kreslil malé srdiečka: červené – ak sa usmejem na toho, koho nemám veľmi rád; hnedé – ak pomôžem tomu, kto mi v minulosti ublížil; modré – ak urobím radosť tomu, kto mi nie je až taký sympatický; zelené – ak sa zapriem a prispôsobím sa kamarátovi.

Pri večernej modlitbe sme zisťovali, či sa nám podarilo dať na trón Kráľa lásky.

Komnata spoľahlivosti

Motto: *Srdce veľké daj nám Pane, schopné objat' svet. (Mt 25, 31 – 46)*

Dnes budeme mať oči a srdce otvorené pre všetkých. Ak sa nám to podarí, ľahko zistíme aj bez slov, čo ten druhý potrebuje. Keď to už vieme, rýchlo mu pomôžeme. Do zemegule na nástenke, každý do svojej časti bude písať príp. kresliť svoje dobré skutky za tento deň. Večer sa uvidí, kto mal najviac otvorené oči a srdce pre Pána Ježiša v podobe svojich blížnych.

Komnata radosti a humoru

Motto: *Radosťou veľkou srdce mi jasá, radosť mám v srdci, vždy ju nosím.*

Niektó raz povedal, že smutný svätý je zlý svätý. A preto sa máme snažiť byť veselými. Naša radosť vyviera z dôvery v Pána a v to, že On má náš život v rukách. Aj naše neúspechy. Dnes sa budeme snažiť, aby mal každý dobrú náladu a budeme iným robiť radosť. Na nástenku sme si navzájom písali rôzne odkazy.

Zelená komnata

Motto: *Príroda, ktorá nás obklopuje je úžasná, otvorme svoje oči a obdivujme v nej stopy Stvoriteľa.*

Celé naše kráľovstvo bude mať dnes ťažkú úlohu. V prírode máme nájsť nášho Kráľa, ktorý všetko stvoril. Preto budeme chodiť s otvorenými očami a večer si povieme, čo sa nám v prírode najviac páčilo a prečo. Okrem toho si každý vylosuje to, čo si bude najviac všímať (stromy, obloha, kvety, voda, slnko, kamene, hmyz, vtáky, ľudia...). Pri večernej modlitbe sme ďakovali Pánovi, zo mnohé veci, ktoré sme si dovtedy ani nevšimli a netešili sa z nich. Tiež sme sa rozprávali o tom ako má všetko svoj poriadok a úlohu chváliť svojho Tvorcu.

Večer boli rôzne kvízy a vedomostné súťaže.

Komnata šikovnosti

Motto: *Ruka je nielen nástroj šikovnosti, ale aj nástroj na konanie dobra.*

Na papier si každý obkreslil svoju ruku. Pri raňajšej modlitbe sme sa zamýšľali nad tým, na čo máme ruky. Koľko dobra sa nimi dá vykonať, ale my často nimi robíme zle kamarátom. Aby sme sa presvedčili o vlastnej šikovnosti, robili sme kamarátom darčeky a potom sme si pripravili masky na karneval. Do obkreslenej ruky si každý zapísal, čo dnes spravil a ako pomohol iným. Pri večernej modlitbe sme čítali poďakovania z nakreslených rúk.

Komnata modlitby

Motto: *Žatva je veľká, ale robotníkov málo. (Lk 10, 1 – 12)*

Prečítali sme si o tom, ako Pán Ježiš poslal svojich učeníkov ohlasovať radostnú zvesť. Aj my sme takto isto poslaní. Zistili sme, že Božie kráľovstvo je v nás, v našom srdci a medzi nami. Toto máme ohlasovať aj iným. Pretože to bol náš posledný spoločný deň, na nástenku sme písali to, čo sa nám páčilo, prípadne veselé historky, alebo poďakovania.

Bodovacie návštevy

Po raňajkách, keď sme hľadali nejaký papier, na ktorý budeme písať bodovanie, si Katka prehodila cez hlavu uterák a zahlásila: som Maharadža. V tom momente bolo okno bez záclony a Maharadža mal manželku. Tak začali naše bodovacie návštevy. Pokiaľ sa vzácny hosť nemecko-anglicko-rusko-česky dohovárал s deťmi na tom, koľko kto dostane bodov, rozmýšľala som nad tým, kde zoberieme každý deň inú masku. Zas som sa trápila zbytočne.

V špajzy sme našli starú lampu na opaľovanie dreva. Nazvali sme ju detektor prachu a špiny. Návšteva z kozmu mohla prísť. Kozmonaut bol ako vystrihnutý z branných cvičení pri chemickom poplachu: kombinéza s kapucňou, na rukách a nohách igelitové sáčky a okuliare. Hovoril kozmickou rečou – pípal a detektorom meral všetko, čo ho napadlo.

Neveril by si, ale dá sa spraviť aj trojhlavý drak. Ak troch vedúcich omotáš dvomi perinami a vyrobíš im z vankúša chvost, je to drak. Na hlavách mal samé rohy (vrkoče) a dve hlavy iba syčali a hrýzli.

Na ďalší deň prišli Dlhý (aby bola Monika vyššia mala na hlave pripnutý kotúč toaletného papiera a z toho jej trčala fontánka vlasov), Široký (doteraz nechápem, ako si Lenka do pyžama mohla napchať toľko vankúšov) a Bystrozraký (bol to fešák so slnečnými okuliarmi a na nich mal ešte rúrky, takže v skutočnosti nič nevidel).

Čert a Káča si to trochu pomýlili, pretože Káča nosila čerta na chrbte. Káči stačí sukňa a červené líca. Čert bol celý v čiernom, z nohavíc mu trčal chvost a celú tvár a ruky mal natreté na čierne temperovou farbou priamo z tuby. Popri bodovaní stíhal deťom robiť čierne pásy na líca, takže z toho bolo veľa chaosu, ale aj veľa radosti.

Zrazu sme sa preniesli do praveku. To vďaka tomu, že sme našli v skrini niekoľko koženiek a kúdelu. Prišli dvaja pravekí ľudia: on mal huňaté vlasy a bradu z kúdeli, v ruke pravekú sekeru a ona mala v drdole namiesto kostí varechy a z lyžičiek náhrdelník. Oblečené mali kožu a chodidlá mali omotané obväzmi (to ako onuce). Dokonca prišli zo skroteným tyranosaurom (bol tam taký psík), ktorý však nechcel chodiť po izbách.

Nočná hra: Stratený kľúč svätého Jozefa

V jednu noc sa zrazu objavil sv. Jozef, dokonca mal aj pílu na chrbte. Bol veľmi nešťastný. Svätý Peter mu požičal kľúč od nebeskej brány a ten mu spadol z neba na zem a rozbil sa. Ak ho do svitania nenájde, do neba a už nik nedostane. Pretože sa tu na okolí veľmi nevyzná, pomôcť mu môžeme iba my. A tak sme šli. S každou skupinou detí šiel jeden vedúci, lebo cesta bola strašidelná. Deti prechádzali cez džungľu plnú divých zvierat a netopierov. Nakoniec sa nám podarilo z kúskov, ktoré našla každá skupina poskladať kľúč a vyriešiť úlohy a hádanky. A od vtedy je cesta do neba opäť otvorená.

Večeradlo

Po Nanebovstúpení Pána sa apoštoli stretávali, spoločne sa modlili a pripomínali si Ježišove slová. Podobne ako oni, sme sa chceli stretávať aj my a rozmýšľať nad podobenstvami.

Talenty (Mt 25, 14 – 30)

Pri raňajšej modlitbe sme si prečítali podobenstvo o talentoch a potom sme sa rozprávali o tom, že každý dostal nejaké talenty, iba o nich možno ešte nevie. Ak niekto dostal viac, musí sa viac snažiť. Úloha na celý deň bola, všímať si svoje talenty a rozvíjať ich.

Cez deň sme mali súťaže po skupinách, aby sme sa naučili spolupracovať, pretože každý má talent na niečo iné a tak sa navzájom dopĺňame.

Pri večernej modlitbe sme vyhodnocovali, kto dostal aký talent a ako ho využíval. Bolo to dosť ťažké, lebo o niektorých sa dalo povedať veľa a u niekoho sme sa zapotili, kým sme našli talenty. Nemyslím teraz neposedné deti, ale skôr tie nenápadné, o ktorých možno ani nevieš, že sú tam. U nich bolo talentom aj to, že sa usmievajú, poslúchajú, sú spokojné. Pokiaľ chceš robiť nejakú súťaž alebo vyhodnocovať jednotlivcov, musíš ich dobre poznať. Niektoré deti sa prejavia hneď a iné sú veľmi utiahnuté a čakajú, či objavíš to, čo je v nich. Ak nie si stopercentne istý, že na každom nájdeš aspoň dve dobré vlastnosti (nemôžu byť stále tie isté, musí to byť konkrétne), radšej niečo podobné nerob. Z vlastnej skúsenosti vieme, že je to veľmi ťažké. Oveľa horšie je upozorňovať na chyby. Tie sa síce hľadajú ľahko, ale výsledok je bolestivý.

Márnotratný syn (Lk 15, 11 – 23)

Ráno sme si prečítali podobenstvo a porozprávali sme sa o tom, že všetci sme vlastne márnотratní synovia a potrebujeme odpustenie. V ten deň nás mal prísť pán farár vyspovedať, tak to bola príprava. Celodenná úloha bola napísať na nástenku, ako som si uvedomil svoju chybu a „vrátil som sa domov” (písalo sa bez podpisu).

Pretože máme radi návštevy, bodovať prišiel márnотratný syn so svojim otcom a všetkým ešte raz povedali, akí sú šťastní, že sú spolu.

Poklad – Krížová cesta

V starom dome na dvore sme našli list, ktorý bol písaný záhadným písmom. Keď sme sa poriadne poobzerali, našli sme k tomu aj kľúč. Bolo to písané hebrejský písmom. Na konci každého lístku bolo napísané kam treba ísť hľadať ďalšiu správu (bola vždy pod zastavením krížovej cesty). Prvý list znel:

Drahý brat, viem, že raz nájdeš tento môj odkaz a už teraz sa teším, že práve ty budeš ten, ktorému odokryjem svoje tajomstvo. Kedysi som žil v tomto dome a nebol som veľmi dobrým človekom. Ale raz sa mi podarilo nájsť poklad, ktorý som si už nemohol zobrať, ale tebe, ak chceš prezradím k nemu cestu. Už veľa ľudí sa pokúšalo k nemu dostať, ale ako to už býva, pri prvých skúškach sa vzdali. Verím, že ty vytrváš a staneš sa bohatým. Keď pôjdeš smerom na východ, nájdeš veľký kameň. Pod ním kop a nájdeš ďalšiu správu.

1. Včera večer chytili môjho priateľa Ježiša a nespravodlivo ho obvinili z klamstva. Ale on mlčí. Prečo nič nepovie? Ja viem, že je nevinný. Prečo sa nebráni? Zdá sa mi, že vinný som ja. Zo strachu, aby som nedostal, alebo aby som nemal nepríjemnosti klamem a podvádzam. Chcel by som byť ako tento Ježiš. A čo ty? Tiež klameš, aby si si zachránil kožu? Povedz mi o tom... Potom choď...
2. Opäť som zlý. Neposlúchol som človeka, ktorý mi chcel dobre. Ježiš poslúchol bez rečí a prijal nespravodlivý trest. Ja som iný. Aj jednoduché príkazy ako: prezleč sa, vynes smeti, sa mi zdajú ťažké. Aj ty niekedy neposlúchaš? Naprav to aspoň tým, že natrháš kvety a prines ich ku krížu.
3. Pozri, nevinný Ježiš padol, ale bez hanby sa znovu zdvihol a ide ďalej. Ja často urobím hlúposť a hanbím sa ospravedlniť. Chcem byť taký silný ako Ježiš a konať rozumne. Preto sa teraz pomodlím jeden desiatok sv. ruženca a vyprosím si od Ježiša silu dokázať sa každému s ľútosťou ospravedlniť a nerobiť zle. Teraz choď...
4. Mám sa čo učiť od Ježiša. On stretol svoju matku a ako krásne sa na ňu pozrel. Ja som mojej mame pred nedávnom tak papuľoval. Chcem si už odteraz dávať pozor na ústa, preto si radšej zaspievam nejakú pesničku o Panne Márii. Potom pôjdem...
5. Kedy som naposledy niekomu pomohol? Ešte dnes niekomu pomôžem bez toho, aby mi to niekto prikázal. Teraz pôjdem...
6. Ježiš za všetkých trpel a Veronika mu pomohla svojou šatkou. Ja sa často bojím výsmechu kamarátov a preto sa radšej aj ja posmievam slabším, miesto toho, aby som im pomohol. Teraz svoju bolesť obetujem za priateľov, ktorým som ublížil tým, že som sa im vysmieval a po ďalšie zastavenie pôjdem kačacím krokom.
7. Ježiš opäť spadol. Ten kríž musí byť veľmi ťažký. Mne robí problém keď si mám poriadne kľaknúť pred svätostánkom. Preto sa teraz pomodlím “Otče náš” pekne po kľaciačky.
8. Ženy Ťa ľutujú a preto plačú. Ja tiež často plačem a od hnevu dupem nohami, keď nedostanem čo chcem. Preto chcem dnes viacej dávať ako dostávať. Ak budem mať niečo dobré podelím sa s priateľom (boli tam rozsypané cukríky, ale bolo ich menej ako detí...).
9. Opäť som niečo urobil zle, lebo Ježiš je opäť na zemi. Možno preto, že svoje povinnosti často odfláknem a nerobím ich poriadne. Ježišove bolesti zmenším aspoň tým, že si ešte dnes poriadne uložíim svoje veci.

10. Ježiša vyzliekli zo šiat. Jednoducho mu ich vzali a hotovo. Už mu ich nevrátia a on aj tak nenadáva. Ja som nespokojný, keď mám niečo požičať. Napravím to tým, že nájdem alebo urobím priateľovi nejaký malý darček.
11. Aby som si aspoň trochu pripomenul bolesť, keď Ježiša pribíjali na kríž, pôjdem po ďalšie zastavenie s rukami nad hlavou a s prekríženými nohami.
12. Zdá sa, že Ježiš prehrál. Keď sa hrám, tiež niekedy prehrám a som z toho celý oduťý, nahnevaný... Lenže Ježiš aj tak zvíťazil, lebo vstal z mŕtvych. Keď prehrám a dokážem uznať, že súper bol lepší a šikovnejší, tiež svojím spôsobom vyhrám. Preto teraz budem súťažiť v hode na cieľ a keď prehrám, dokážem súperovi podať ruku a usmiať sa na neho.
13. Ježiš už zomrel. O to viac však trpia tí, ktorých tu zanechal a ktorí ho mali radi. Ja sa často nechcem zúčastniť na svätej omši, aby som sa mohol stretnúť so živým Ježišom. On má aj mňa rád a preto sa cestou späť zastavím v kostole a poviem mu zopár pekných slov.
14. Ďakujem Ti za Tvoju lásku, ktorú si dokázal tým, že si za mňa zomrel. Aj keď Ťa pochovali, žiješ v nebi, lebo si bol bez hriechu. Aj ja chcem raz prísť do neba a byť tam stále s Tebou. Preto si teraz na chvíľu sadnem do ticha a porozmýšľam nad svojimi hriechmi. Potom sa vrátim na chatu a pôjdem na svätú spoveď. Tam nájdem vytúžený poklad, ktorým je čisté srdce a spoločenstvo s Tebou. (Pán farár po spovedi rozdával sladkosti.)

Múdre panny (Mt 25, 1 – 13)

Ráno, po prečítaní podobenstva, sme si vysvetlili v čom spočíva pravá múdrosť. Samozrejme, že deti obvinili múdre panny z lakomstva, ale nakoniec sme to pochopili správne. Porozprávali sme sa, čo od nás čaká Pán, a ako máme byť múdri. Cez deň sme mali rôzne kvízy a súťaže na "múdrosť". Celodenná úloha bola rozriešiť tento príbeh:

V jednom meste žil jeden muž, ktorý sa volal Ali. Bol veľmi dobrý a ku každému bol milý. Ale aj tak mal nepriateľov, ktorí mu závideli to, že ho majú ľudia radi. Ich nenávisť šla až tak ďaleko, že ho chceli zabiť, aby si mohli rozdeliť jeho majetok. Krivo ho obvinili z lúpeže, nahovorili svedkov, čo majú hovoriť. Ali bol odsúdený. V tej krajine bol zvyk, že odsúdený mal poslednú šancu zachrániť si život. Dali mu ťahať z dvoch lístkov. Na jednom bolo napísané *život* a na druhom *smrť*. Ak si vytiahol *život*, dostal milosť, ak *smrť*, musel zomrieť. Jeho nepriatelia ho obrali aj o túto poslednú možnosť a do nádoby dali dva lístky, na ktorých bolo napísané *smrť*. Ale jeden jeho priateľ mu povedal, že v nádobe sú rovnaké lístky s nápisom *smrť*. Ali sa zamyslel a povedal, že to sa nejako vyrieši. Na druhý deň ráno vyšiel na popravisko, vytiahol si lístok a kat ho musel prepustiť na slobodu. Prečo?

Na papier deti písali odpovede, ako sa mohol Ali zachrániť. (Správna odpoveď bola: vytiahol lístok a zjedol ho. Na druhom lístku, ktorý zostal v nádobe bolo napísané *smrť*. Z toho usúdili, že si vytiahol *život* a pustili ho.)

Nočná hra: Svadobná hostina

V noci deti zobudili vedúce a povedali im, že dostali pozvánku na svadbu. Po skupinách ich poslali von. Cestu im budú ukazovať panny z podobenstva, takže sa nemajú čoho báť. Na ceste bolo rozostavených päť vedúcich (múdre panny). Každý mal v ruke horiaci kahanec. Pýtali sa detí rôzne otázky. Ak odpovedali správne šli s nimi kúsok cesty, ak nevedeli odpovedať, múdra panna zhasla svetlo a družstvo muselo ísť potme. Okrem toho bolo po ceste päť kahancov (pretože bolo dosť tma boli tiež zapálené) a pri nich bola ceduľka: Šla som pre olej (nemúdre panny). Na konci cesty čakal ženich s nevestou a všetkých srdečne vítali a pozývali na svadobnú hostinu. Zatancovali sme si, zaspievali, zajedli a nad ránom sme sa vrátili na chatu. Presne ako na svadbe.

Boháč a Lazár (Lk 16, 19 – 31)

Pri raňajšej modlitbe sme si rozprávali o tom ako môžeme pomôcť tým, ktorí to potrebujú. Bohatí a chudobní sú preto, aby sme si mohli navzájom prejavovať lásku a nie preto, že „Pán Boh to zle zorganizoval“. Tiež sme sa rozprávali o sebazáporoch a ich hodnote. Spomenuli sme si na akciu Dobrá novina a na to, aký ošoh z toho majú deti v Keni a ľudia, u ktorých sme koledovali. Potom sme sa porozprávali o Keni, o jej podnebí, polohe, o hlavnom meste Nairobi, ako tam žijú ľudia, hlavne deti. Vysvetlili sme si čo sú to slumy. Celodenná úloha bola: do mapy Kene napísať ako som sa snažil pomôcť tým, ktorí majú menej ako ja.

Boháčov poklad

Deti dostali list. Bol od boháča z podobenstva a pretože medzi peklom a nami je ťažké spojenie, bol písaný v morzeovke. Ten list bol pre boháčových bratov a pre ostatných na zemi. Boháč nám písal o tom ako mu je zle a vystríhal nás, aby sme nežili ako on. Oznamil nám, že na jednom mieste ukryl poklad a máme ho ísť hľadať, aby sme neskončili podobne ako on. Tak sme sa vybrali. Po splnení mnohých úloh sme našli obhorený pergamen, na ktorom bolo napísané: *Najväčším pokladom je mať čisté srdce a milovať Boha prostredníctvom svojich bratov a sestier.* Odmena čakala v chladničke.

Nemilosrdný sluha (Mt 18, 23 – 35)

Toto podobenstvo nám hovorí o odpúšťaní, a to nie iba sedem krát, ale sedemdesiatšedem krát. Pretože každý má občas pocit krivdy, alebo sa mu zdá, že ho iní nechápu, snažili sme sa odpustiť svojim kamarátom. Nebolo to treba povedať, stačí ak to bolo úprimné a mohli sme to vpísať do nakresleného veľkého vreca na nástenke. To bola naša dlžoba, ktorú sme odpustili.

Milosrdný Samaritán (Lk 10, 30 – 37)

Po prečítaní podobenstva sme sa rozprávali o tom, ako si máme pomáhať a nemáme dopredu odsudzovať ľudí. Všetci sme bratia.

Cez deň sme sa rozprávali o prvej pomoci, či by sme vedeli pomôcť. Mali sme rôzne kvízy a súťaže, kde boli otázky o tom ako pomôcť v rôznych situáciách.

Vytrvalá modlitba (Lk 11, 5 – 13)

Prišiel posledný deň. Prečítali sme si o tom, ako nás Pán Ježiš vyzýva na vytrvalú modlitbu, pretože o čokoľvek budeme prosiť, to dostaneme, ak budeme prosiť úprimne.

Jozef Egyptský

Často čítame Sväté Písmo a nič nám to nedáva. Povieme si, čo už mi len tento starý príbeh môže povedať. Ale často sa mýlime. A aj to, čo niekto prežil pred mnohými rokmi, v inom prostredí a za iných okolností, môže osloviť aj nás. A takto nás oslovil Jozef z Egypta. Ten, ktorého predali a bol roky vo väzení. Ale aj napriek svojmu ťažkému životu nestratil vieru v Boha. My sme si jeho život v krátkosti pripomenuli, aby sme sa mohli viac zamýšľať nad niektorými časťami príbehu. Vtedy keď už bol Jozef slávny a vážený muž. Vždy sme si prečítali kúsok z príbehu, potom zamyslenie (to je z knižky Kajúci bratia) a potom sme dlho debatovali. Bol to výlet, kde už boli skoro všetci dospelí a tak sme sa veľa rozprávali. Do zošita, kde boli napísané témy dňa, sme mohli vpisovať myšlienky, ktoré nás oslovili.

V jeden deň sme sa chceli pomodliť krížovú cestu a tak sme zastavenia porozdeľovali medzi decká. Každý si k nemu pripravil vlastnými slovami to, čo ho na tom zastavení najviac oslovilo. Bolo to úžasné, vtedy som pochopila, že naše detičky už vyrástli.

Učíme sa plniť Božiu vôľu (Gn 42,36-43,11)

...nehľadám svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. (Jn 5,30)

„Ved' my nechceme nič robiť proti Pánovej vôli, len keby sme jasne vedeli, čo od nás chce...” – vyhovárame sa niekedy. Keby sme naozaj hľadali Božiu vôľu a nepokúšali sa presadzovať svoju, našli by sme ju tak, ako Jakub. Aj on sa spočiatku držal iba svojho. Keď mu synovia po návrate rozprávali, prečo s nimi neprišiel späť Simeon a ako sa s nimi neznámy pán egyptskej krajiny rozprával, Jakub bol nešťastný, že stratil ďalšieho syna a nechcel ani počuť o tom, že by mali ešte aj Benjamína vziať so sebou... No zásoby sa minuli a hlad sa stupňoval, takže Jakub videl, že iné východisko im Pán nenecháva, len znovu ísť, a to aj s Benjamínom. Niekedy nás musí Pán poriadne pritlačiť, kým mu prestaneme protirečiť a priznáme si, že vlastne vieme, čo od nás chce...

Nebeský Otče, Tvoj Syn na zemi tak jednoznačne hľadal Tvoju vôľu a nie svoju, že tú Tvoju aj vždy spoznal... My ju nepoznáme často iba preto, že ju dost' nehľadáme a pretláčame len to svoje. Keď ide o to, či sa máme prestať kamarátiť s chlapcom, ktorý na nás nevlýva dost' dobre, máme milión dôvodov na to, prečo by sme mali práve s ním pokračovať – lebo sme hľadali svoju vôľu a nie Tvoju, Otče... Pomôž nám viac sa podobáť Tvojmu Synovi, aby si nás nemusel pritlačiť tak, ako Jakuba.

Vyznávam verejne svoju vieru? (Gn 43,19-25)

Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. (Mk 16,15)

„Koho to tu máš?” – pýta sa profesorka 16-ročného dievčaťa na obrázok Pána Ježiša. „To je môj najlepší priateľ.” – „Môžem?” Udivená profesorka pozrie na žiačku: „Ved' je to Ježiš...!” – „Aj vy sa s ním poznáte...?” – Ešte čudnejšie bolo Jozefovým bratom v Egypte, že správca poznal ich Boha a veril v neho. Nastrašení mu vysvetľovali, hoci sa ich nik na nič nepýtal, že tie peniaze našli vo svojich vreciach. „Nebojte sa. Váš Boh a Boh vášho otca tajne dal tie peniaze do vašich vrec...” Nevedeli, kto je ten obávaný muž, ale správca sa mohol iba od ich brata dozvedieť o ich Bohu... Jozef vyznával a odovzdával svoju vieru pred všetkými pohanmi...

Nebeský Otče, Tvoj Syn nám výslovne prikázal, aby sme ohlasovali evanjelium po celom svete všetkým... Len my sa toho akosi bojíme. Jozef nemal takýto výslovný príkaz a bol s pravou vierou v Egypte sám, a predsa sa nebál... Na prírodopise sme cez mikroskop obdivovali rast a množenie kvasiniek. Každý bol zaujatý tým, ako je to úžasne zariadené aj v tých drobulinkých organizmoch... Aké by bolo bývalo jednoduché povedať len tak do ucha kamarátovi, ako som to cítil: „To bol Majster, čo vymyslel a zostrojil živé organizmy!” Odpusť mi, Otče, že som sa bál a zostal som ticho.

Sviatosť pokánia (Gn 43,26-30)

Ved' kto je slabý, aby som nebol slabý aj ja? (2 Kor 11,29)

Pokánie býva ťažké, lebo je to boj so sebou samým. Aj sviatosť pokánia nám býva nepríjemná a ťažká. Keď sa pripravujeme na vyznanie svojich hriechov, nemyslíme veľmi na to, že pokánie je ťažké nielen pre nás, ale aj pre spovedníka, aj pre toho, kto nám v pokání pomáha... Vidíme to na Jozefovi. Opäť sa stretol so svojimi bratmi, teraz už aj s Benjamínom, znovu sa čosi dozvedel o svojom otcovi, ale ešte musel bratom pomáhať k pokániu, a preto sa ešte nepriznal, kto je. Bolo mu to ťažké, že musel od nich odísť a osamote sa vyplakať. Ale nepovolil. Ich pokánie bolo ťažké nielen pre nich, ale aj pre Jozefa.

Nebeský Otče, akokoľvek je pokánie ťažké, ďakujeme Ti za to, že nám dávaš tento prostriedok našej záchrany. Prosíme Ťa, aby si nám vždy dával silu robiť pokánie a robiť ho úprimne a dôkladne... Dnes Ťa preto prosíme skrze Ježiša Krista o silu na naše pokánie nielen pre seba, ale aj pre svojho spovedníka, pre ktorého je naše pokánie tiež ťažké – a možno niekedy ťažšie ako pre nás.

Učíme sa odpúšťať (Gn 44,1-5)

Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vaše hriechy. (Mt 6,15)

Pri toľkých maličkostiach nás už napadlo povedať si v duchu: „Len počkaj, veď ja ti to ešte vrátim!“ Kto však chce prijať Božie odpustenie, ten musí aj sám odpúšťať. Jozef to vedel, preto musel vyskúšať svojich bratov ešte aj v tom, či dokážu oni odpúšťať – lebo kedysi mu nevedeli odpustiť jeho sny... Tajne prikázal svojmu správcovi, aby im zasa vrátil do vriec ich peniaze, ale Benjamínovi aby dal do vreca aj strieborný pohár. A na druhý deň, keď odišli, poslal ho za nimi, aby Benjamína obžaloval a usvedčil z krádeže, a priviedol naspäť ako otroka. Keď ho budú aj bratia považovať za zlodēja, ukáže sa, či mu dokážu odpustiť, ako mu pri stole dokázali nezavidiť.

Nebeský Otče, aj nás skúšaš, či dokážeme odpúšťať, keď nám dávaš vidieť skutočné, alebo zdanlivé chyby našich blízkych, pri ktorých máme sklom odsudzovať ich... Niekedy máme sklom aj pomstiť sa, dať im pocítiť, že nám ublížili, sklamali nás... Pre nás však nie je dôležité vedieť, ako nás sklamali, ale ako máme odpustiť... Od tohoto odpustenia závisí z Tvojej vôle, Otče, aj to, či nám Ty odpustíš naše poklesky... A pretože Tvoje odpustenie veľmi potrebujeme, daj nám silu odpúšťať.

Naša jednota a láska (Gn 45,1-4)

Jozef sa dal poznať svojim bratom. (Sk 7,13; Gn 45,1)

Rodina nie je rodinou, keď si v nej žije každý len svojím vlastným životom, pre svoje záujmy, koničky, povinnosti, či radosti, so svojimi tajomstvami pred ostatnými. Ani Jakubova rodina nebola rodinou, kým žili synovia svojím osobitným životom so stálymi tajomstvami pred otcom... Keď Jozef prezradil tajomstvá ich hriechov, znenávideli ho, potom ho predali a potom už vôbec neboli rodinou. Teraz sa ňou opäť začali stávať! Vďaka Jozefovi prežívali všetko spolu. Aj Jozef to s nimi prežíval. Teraz, keď videl ich pokánie a zmenu života, dal im poznať nielen svoju tvár, ale aj svoje srdce, city, prácu, súkromie, zmýšľanie...

Nebeský Otče, Ty si ľudí usporiadal tak, aby žili v rodinách. Zarmucuje Ťa, keď rodiny nie sú rodinami, keď sa jednotliví členovia od seba vzdiaľujú a každý si chce žiť svojím uzavretým súkromným životom. Odpusť nám, Otče, že svojimi tajomstvami nebudujeme svoju osobnosť, ako sa niekedy usilujeme namýšľať si, ale iba rozbíjame našu rodinu. Pomôž nám k väčšej otvorenosti voči rodičom a súrodencom, aby nás mohli poznať nielen „z videnia“, ale aj podľa srdca.

Misijné krajiny

Boli sme na chate, kde sme sa pred niekoľkými rokmi hrali na misionárov. Teraz sme pokračovali v tomto duchu a absolvovali sme poslednú formáciu pred odchodom na misie. Najskôr sme sa museli oboznámiť s každou krajinou. Šli sme s tromi batohmi navyše, kde sme mali potrebné rekvizity.

Každý deň mal názov jednej krajiny. Podľa toho sme sa snažili prispôbiť hry, ale aj jedlo. Tak sme napr. V Japonsku mali „srkanec“ – to je polievka, ktorá sa je bez lyžičky – pije sa z taniera. Ku každej krajine bola na veľkom baliacom papieri nakreslená mapa a formou otázok, doplnovačiek a tajničiek tam boli základné údaje: rozloha, hlavné mesto, plodiny, nerast. suroviny... (ako na hodine zemepisu). Pri jedle, pokiaľ sme čakali až všetci dojedia, sme vždy časť vylúštili.

Raňajšie úvahy:

Nádej (Lk 11,1-13)

- túžba po Bohu a jeho prítomnosti

- Boh je naším Otcom a všetko čo sme spravili sa uchová (myslím to dobré) a ak aj hneď nevidíme ovocie, máme nádej, že naša námaha nebola zbytočná
- často prosíme a neveríme tomu, že to potrebujeme, alebo že to môžeme dostať

Obrazy Boha (Ž 23)

- Uzdravovateľ, Utešiteľ, Stvoriteľ, Boh prírody, Ochranca, Spasiteľ, Otec, Pastier, Darca všetkých darov...
- musím si vybrať čo mi je najbližšie, aby som si mohol vytvoriť vzťah k Nemu
- osobný vzťah k Priateľovi, Otcovi, Bratovi...
- meditácia nad vlastnosťami Boha a ako ich vnímam

Dejiny požehnaní v mojom živote (Mt 6,25-34)

- zamyslím sa nad svojím životom od narodenia a sledujem Božiu starostlivosť o mňa
- spomeniem si na všetko dobré a poďakujem za to
- chyby, ktoré som spravil dokázal Boh obrátiť na poučenie a požehnanie
- Pán ma vždy ochraňoval a staral sa o mňa, z toho je jasné, že sa o mňa bude starať aj v budúcnosti, lebo sa na Neho dá spoľahnúť

Boh ma miluje (Ž 91)

- keď rozmýšľame nad tým, ako nás Pán miluje, chceli by sme mu oplatiť jeho lásku
- Božiu lásku si nemôžeme nechať ani ju vrátiť – môžeme je dať iba cez iných
- “Kto nemiluje brata, ktorého vidí, ako môže milovať Boha, ktorého nevidí.”

Odpoveď na Božiu lásku (Lk 1, 26-38)

- Panna Mária a jej ochotné plnenie Božej vôle
- P. Mária mala úplne inú predstavu o svojom živote a bola presvedčená, že to je správne, ale napriek tomu povedala „Staň sa”
- netrápila sa nad budúcnosťou, aj keď jej Simeon predpovedal „meč bolesti”, ale sa spoliehala na Pána, že on sa o všetko postará a že to bude Jeho vôľa

Uzdravenie (Jn 11,1-44)

- Pán nás uzdravuje z každej našej bolesti
- často najskôr počká až sa prestaneme spoliehať na seba, lekárov, psychológov... a začneme veriť Jemu
- vtedy spraví aj nemožné
- zamyslím sa nad tým, kedy ma Pán uzdravil a ako (hlavne duševné bolesti)
- v Jeho láske sa rozplynie každá bolesť

Nebojte sa (Mt 10,26-33)

- Pán nám hovorí nebojte sa, a On vie čo hovorí
- chce aby sme boli Jeho svedkami, to je naša úloha
- celý týždeň sme uvažovali nad tým, že Boh je náš milujúci a milovaný Otec, teraz chce, aby sme mu to aj dokázali svojím životom
- to čo sme načerpali tento týždeň chceme niest' ďalej medzi iných ľudí...

Japonsko

Hneď v prvý deň, len čo sme sa trochu ubytovali, vyšli sme na lúku, kde sme boli svedkami súboja dvoch ninjov – dobrého a zlého. Chlapci to svedomito nacvičovali a ukážka bojového umenia bola pre nás zaujímavá podívaná. Potom bolo krátke „školenie” základov sebaobrany. Hoci je typickým japonským športom okrem bojových umení vraj lukostreľba, zahráli sme si obyčajný futbal. Iné sa už v ten deň stihnúť nedalo. Ale predsa...

Pri večeri sme mali návštevu. Prišli k nám dvaja Japonci. On v kimone (to bolo z bojového umenia), ona v tradičnom japonskom kimone (omotaný lesklý obrus, široký opasok z látky, vankúš na chrbte, ihlice vo vlasoch, biela namúčená tvár, červený rúž). Počas večere sa nás Japoncov (Katku a mňa) snažili deti naučiť po slovensky. A tak to bolo každý deň. Len ku koncu sme už nevedeli vymýšľať originálny jazyk a všetko sa nám plietlo. Hlavne keď nás deti

skúšali, že ako sa u nás povie slnko, voda a pod. Ale bola to sranda a každý deň netrpezlivo čakali na zahraničnú návštevu.

Rusko

Rusko sa v súčasnosti stáva misijnou krajinou s rozsiahlymi možnosťami. A tak sme sa hneď doobeda vybrali do lesov Ďalekej Sibíri, aby sme nachystali drevo na varenie, aby sme nemuseli aj hladovať ako na Sibíri. Pri večeri sme privítali ruského mužíka (čierne nohavice, kazajka) s manželkou (dlhá sukňa, na nej zástera, biela blúzka, šatka, dva vrkoče a namaľované líca na spôsob Marfušky z Mrázika). Spoločne nám zaspievali ruskú pesničku a zatancovali kazačok a chorovod. Táto krajina nám šla dobre a boli sme prekvapení ako sme si pospomínali na slovíčka a pesničky.

Pevnosť Boyard

V Rusku bolo veľa väznic, ktoré sú už teraz nefunkčné, a preto sa využívajú na podobné účely ako pevnosť Boyard. Rozdelili sme sa na štyri skupiny. Otec Furas sa usídlil v kuchyni a my ostatní sme sa vybrali plniť úlohy. Každá úloha mala určitý limit, za ktorý sa musela splniť: Vylietť po rebríku na strom a odtrhnúť tam kľúč. Prelieztť po lane (po jednom sa šlo a druhého sa držalo) zo stromu na strom a tam získať kľúč. Trafitť loptou určitý cieľ - lopta bola na doske, ktorá bola na spôsob lavičky, na ktorú sa skákalo (z troch pokusov bolo treba aspoň raz trafiť). Nájstť kľúč v blate a v mláke v okruhu pol metra (vo vode boli žaby). Vyšplhať sa po lane na strom a odtrhnúť kľúč. Prejsť po konári (bol položený na zemi) v loptičkou na vidličke. V troch nádobách nájsť kľúč (v jednej boli lúčne koníky a podobný hmyz, v druhej trochu vody a mladé žabky, v tretej bol cukor a mravce). Kto nezískal niektorý kľúč mohol ísť k otcovi Furasovi hádať hádanku. Nakoniec všetky skupiny získali potrebných sedem kľúčov a rozriešilo záhadu. Peniaze sa nakoniec nespali, ale sme ich rovno poslali na podporu misií v Rusku.

Keňa

O Keni sme všetci vedeli, že tam šesť ročné deti podrobujú skúške odvahy a vybíjajú im predné zuby. Radšej sme túto tradíciu nenapodobňovali, lebo Borisko, ktorý mal práve šesť rokov si tie svoje zúbky pre istotu dobre strážil. Na návštevu kenských domorodcov sme sa celý predchádzajúci večer pripravovali – naučili sme sa černoškú pesničku s podupávaním. Po nejakom čase si ju spievali všetci. A tak ráno mohla zavítať čierna návšteva (tvár sme si zafarbili na čierne). Černošký šaman v svetlej košeli, plátených nohaviciach a bosý a černoška v rovných šatách s typickým turbanom na hlave. Na chrbte mala v batohu priviazané „dieťa“. Zaspievali sme pesničku a pretože sme dosť zaostalí, deti nás museli naučiť jesť príborom a slušne sa správať pri jedle.

Kenský park

V Keni je veľký park, v ktorom žije veľa zvierat. Park stráži niekoľko ľudí, ktorí musia dávať pozor na pytliakov. Rozdelili sme deti na pytliakov a strážcov. Presne sme ohrančili územie parku (musí byť dosť veľké) a tam sme porozhadzovali zvieratá – z farebných papierov sme nastrihali štvorčeky 3x3 cm a na ne sme razítkami navytlačali zvieratká – rôzne druhy.

Pytliaci mali za úlohu hľadať zvieratá, ale nesmeli ich zbadať strážcovia. Ak strážca zbadal pytliaka musel ho chytiť a ten mu odovzdal zvieratá (tie sa naspäť rozhádzali po lese) a pytliak šiel do väzenia – na 5 alebo 10 minút si šiel sadnúť do chaty, alebo na kraj lesa. Ak pytliaka nikto nechytí, ulovené zvieratá odniesol vedúcemu a ten mu zrátal body. Zvieratá boli rôzne ohodnotené. Ak bol lístok červený, žltý a pod, bolo bodov menej, ak bol lístok zle

viditeľný – šedý, hnedý, bol hodnotený viacej bodmi. Tak isto, ak bolo niektorých zvieratiek málo orazených boli vzácné a naopak. Hra je na celé odpoľudnie.

Kolumbia

V Kolumbii žije pôvodné obyvateľstvo, medzi ktorým sú niektoré kmene kanibali. Ale my sme sa snažili predstaviť si Kolumbiu ako krajinu kávy a milých indiánov. A tak sme ráno privítali domorodého náčelníka kmeňa ovešaného korálkami a vyzbrojeného náčelníckou palicou, za ktorým pricupkala „manželka“ v kvietkovanej sukni a blúze a s košom kávy na hlave. Zadupali nám kmeňový tanec a počas raňajok nám porozprávali o svojej krajine.

Stopári

Indiáni sú veľmi dobrí stopári. Musia sa naučiť byť všímaví a sledovať čo sa kde deje, ale oni musia zostať nespozorovaní. A tak sme sa rozhodli získať zručnosť v tejto oblasti. Deti sme rozdelili do malých skupiniek. Každá dostala papier a pero a mala za úlohu sledovať nepriateľa a presne si zapisovať čo robí, ale nesmeli sa dať vidieť. A tak najskôr vyšla Katka, ktorá tiež mala papier, na ktorý si písala čo kedy spravila a ktoré deti videla. Deti šli za ňou tak, aby ich ona nevidela, ale aby oni mohli sledovať čo kedy robí: napr. škrabe sa na hlave, odtrhla kvety, vyskakuje... Keď sa vrátili (celí zmorení) vyhodnocovala sa každá skupinka, čo všetko si zaznamenali, kto si všimol najviac a potom sa každej strhlo toľko bodov, koľkokrát Katka niekoho z ich skupiny videla.

Mexiko

Počas raňajok sa zrazu ozvalo „olé“ a do jedálne vbehol toreádor a velikánskym sombrérom, v bielej košeli, čiernych nohaviciach a so širokým lesklým opaskom. V ruke mal červenú šatku a mával ňou z celej sily. Až sa našiel jeden dobrovoľný „býk“ a mohli sme sledovať originálne býčie zápasy. Popri tom nám Španielka s kvetmi vo vlasoch, v bielej blúzke, širokej sukni a so šatkou cez plecia, spievala a tancovala „španielsku“ pesničku – toreádor Karol. V ten deň sa nám podarilo aj rozprávať „po španielsky“ – všade sme pridávali predložku „los“ a koncovku „-os“. Bol z toho poriadny chaos a už sme sa nevedeli ani dohovoriť po slovensky (iba po španielsky).

Havai

Havai bol pôvodne pirátsky ostrov (to sme si vymysleli) a preto nás navštívila Havajčanka s vencom kvetín okolo krku a pirát s uviazanou šatkou okolo hlavy v bielej košeli a čiernych úzkych nohaviciach. Za zvukov jemných ostrovských piesní (z kazety) sme sa naraňajkovali. Vstávali sme dosť neskoro, lebo sme boli po nočnej hre a celý deň sa niesol vo veselej nálade – lebo na Havaji je veselo a večer mal byť karneval. Pretože celý deň pršalo, deti si vymysleli divadlo, ktoré nám večer zahrali. Pripravili si tiež súťaže pre vedúcich.

Slovensko

Toto bol jediný deň, kedy sme s určitosťou vedeli, čo si máme obliecť. Už v zime sme mali zajedaný kroj. Zabral síce pol vaku, ale bol ako sa patrí: stužky, čipky, spodničky, opasok, krpce... Celkom sa nám v ňom páčilo. Aj deti boli nadšené.

Popoludní sme mali „Slovenskú súťaž“ bolo tam veľa hádaniek a otázok zo slovenských rozprávok, veršovanky a hlavolamy.

Krajina Inkov

Prišli sme na misijné územie a rozhodli sme sa pomôcť bratom kapucínov v ich misijnej práci. Na to aby sme mohli vplývať na domorodé obyvateľstvo bolo potrebné zoznámiť sa s ich kultúrou zvykmi a ujasniť si ako chceme evanjelizovať.

Hneď prvý večer nás navštívil starý indián, ktorý nám prišiel oznámiť, že sme na území jeho kmeňa a nepraje si nás tu. Snažili sme sa ho presvedčiť, že nie sme dobyvatelia a chceme sa niečo dozvedieť o jeho kmeni, prírode, kultúre a pod. Podľa pomalovania na rukách (rôzne značky) nás naučil niekoľko základných slov ich jazyka. Tiež nás ponúkol vybranými dobrotami – hmyzom. Skoro som aj ja uverila, že Katka toho chrobáka zjedla, taká bola presvedčivá. Na záver sme uistili náčelníka, že sme prišli v dobrom a chceme žiť s nimi v krajine.

A to bol náš celo týždenný program: byť ozajstnými misionármi, čiže ozajstnými kresťanmi. Budeme sa snažiť pochopiť sa navzájom a odovzdávať si svoju vieru.

Na nástenku sme popísali mená všetkých detí aj vedúcich a ku každému menu sme prilepili kusom hrubého obväzu ako „čelenku“. Nad tým boli nakreslené rôzne značky a každá niečo predstavovala, napr.: potešil si ma, pomohol si mi, to si si mohol odpustiť, povzbudil si ma, ďakujem za pomoc, za úsmev... Každý mohol nakresliť niekomu na čelenku to čo chcel – no hlavne podľa skutočnosti. A tak už asi na tretí deň boli čelenky úžasne vyzdobené.

Raňajšie úvahy:

Prečo...?

- „Chod'te do celého sveta...“
- príkaz Pána Ježiša, aby sme niesli radostnú zvesť aj iným
- deň zameraný na spoznávanie iných kultúr, inej mentality, iných zvykov
- napriek rozdielnosti sa musíme snažiť o jednotu.

Som taký istý ako vy, ale...

- „Nech tak svieti vaše svetlo pred vami, aby iní videli...“
- čím sa kresťan líši od iných a prečo?
- aký dáva príklad?
- konám tak, aby moje konanie bolo svetlom pre iných?

Napriek tomu vás mám rád...

- „Slúžte si navzájom podľa darov, ktoré ste dostali...“
- rozdielnosť pováh sa dá prirovnať ovocnému šalátu, každé ovocie sa k nehodí ku každému
- každý dostal dar, ktorý má v sebe objaviť a rozvíjať ho

Počúvam ťa

- príbeh o Tobiášovi: zachovávajú prikázania Božie
- úcta a pochopenie iných, reč prírody, skúsenosti poznatky
- každý človek ma môže obohatiť

Máš ďalšiu šancu

- príbeh o Dávidovi, ako sa z obyčajného pastiera stal kráľ
- sebaspoznávanie
- aký som, čo chcem, ako sa správam k sebe a k iným
- aký ba som mal byť

A lásky by som nemal...

Pán nás uzdravuje z každej našej bolesti

- aká je pravá láska?
- ako sa prejavuje
- kde a ako nabrať silu robiť tak, aby ľudia videli tú lásku v nás
- deň vďaka a chvály za život, za ľudí

Božie prikázania

Dlho som v sebe nosila pranie mať hlavný motív v tábore 10 Božích prikázaní. To je niečo, o čom často rozprávame ako o zákazoch a prikázoch. Hovoríme: proti tomuto prikázaniu sa prehrešíme keď... Ale možno sa dá na to pozrieť aj s inej stránky a brať prikázania ako značky na ceste a ako pozvanie na krásny a hodnotný život. Vždy ráno sme sa porozprávali o niektorom prikázaní. Ku každému prikázaniu sme porozprávali príbeh zo Starého zákona. Tiež sme si povedali niečo o požehnávaní, ako Pán kázal požehnávať Izraelitom: „Nech ťa žehná Pán a nech ťa chráni. Nech ti Pán ukáže jasnú tvár a nech ti je milostivý. Nech Pán obráti svoju tvár k tebe a dá ti pokoja“ Týmto spôsobom sa vložil moje meno na Izraelitov a ja im požehnám (Nm , 22 – 27). Hneď v prvý deň nás navštívil Mojžiš, ktorý sa vrátil z hory a priniesol nám od Pána Boha návod, ako máme žiť, aby sme boli šťastní (Ex 20, 1 – 17).

Ja som Pán, Boh tvoj...

(3 Kr 18, 16 – 46)

K prvému prikázaniu sme si porozprávali príbeh o Eliášovi ako zapálil oltár poliaty vodou. Ako sa prejavuje Božia sila, ale aj o tom, ako sa Pán Boh zjavil Eliášovi vo vánku. Potom sme uvažovali nad našim poslaním, ako aj my máme byť horliví za Pána, ako Eliáš.

Večer sme deti rozdelili do skupín a mali hľadať farebné papierové kvetiny, na ktorých bolo napísaných 10 Božích prikázaní. Tie sme si dali na nástenku.

Nevezmeš meno Božie nadarmo, Spomeň si, aby si sviatočný deň svätil

(Ex 23, 10 – 13; Lv 25, 1)

Bola nedeľa a spojili sme druhé a tretie prikázanie. Porozprávali sme si o tom, prečo je branie Božieho mena takou vážnou urážkou, že je to hneď v poradí druhé prikázanie. Porozprávali sme si príbeh o to, ako Izraeliti prenášali Archu a mohli sa jej dotknúť iba tí, ktorí boli čistí. Tí, ktorí boli nehodní zomreli, hneď ako sa jej dotkli. Potom sme si rozprávali, ako chce Pán, aby sme si v nedeľu uctili Jeho, ale je to aj pre naše dobro, aby sme si oddýchni. Aj Izraeliti nechávali polia oddýchnuť si.

Počas dňa sme na deti volali a ohlasovali ich po mene, a keď prišli tvárili sme sa, že nič. Večer sme im vysvetlili, že to je podobné, keď berieme Božie meno nadarmo, môže sa nám stať, že budeme volať a Pán nás nebude počúvať, tak ako deti postupne prestali reagovať na zavolanie.

Večer sme sa zišli na spoločnú modlitbu v kostole.

Cti otca svojho i matku svoju

(Gn 9, 18 – 28)

Keď sa Noe usadil po potope, obrábal zem. Raz sa opil a nahý ležal na v stane. Najmladší syn ho videl a šiel to povedať bratom a smial sa z otca. Ale tí dvaja ho šli prikryť cúvajúc, aby nevideli otcovu nahotu. Keď sa Noe prebudil preklial najmladšieho syna a požehnal starších. Na tomto možno trochu zvláštnom príbehu sme si chceli ukázať na to, že rodičov si máme vždy vážiť, aj vtedy, keď na nich vidíme nejaké chyby.

Cez deň sme mali branný pretek napísaný tajným písmom. Pointa: rodičia sú na našej ceste životom akoby značkami, kadiaľ vedie správna cesta. Ak tieto značky nerešpektujeme často sa stane, že zabľúdime. Niekedy sa nám tieto značky nepáčia, lebo nám hovoria to, čo nechceme počuť, ale je to dobré pre naše telesné, alebo duševné zdravie. Môžeme si myslieť, že sú značky staré a cesty sa dávno zmenili, ale cieľ je stále ten istý a nájdeme ho iba podľa značiek, ktoré k nemu vedú. Úlohy boli zamerané na praktické poznávanie prírody.

Nezabiješ

(1 Sm 24, 1 – 23)

Keď Šaul prenasledoval Dávida, Dávid sa pred ním schoval v jaskyni. Šaul tam šiel „na potrebu“ a Dávid ho mohol zabiť, ale odťal mu iba okraj plášt'a. Keď Šaul vyšiel z jaskyne, Dávid na neho zavolať a ukázal mu kus jeho plášt'a. Šaul zistil, že Dávid je vlastne lepší od neho, lebo mu zákerne neublížil, a mohol.

Cez deň sme mali rôzne súťaže a branný beh s otázkami zo zdravotvedy a o ošetrovaní poranení.

Nezosmilniš

(2 Sm 11 – 12)

Porozprávali sme si príbeh o Dávidovom hriechu a o tom, ako prišiel k Dávidovi prorok Nátan a povedal mu príbeh o boháčovi a chudákovi. Debatovali sme o tom, ako nás pokušenie a príležitosť, ktorým sa nebudeme vedome vyhýbať, môže naviesť na hriech.

Tajný štafetový beh.

Chodilo sa po jednom a až po návrate šiel ďalší (ostatní medzitým mali iný program). Úlohy a zamyslenia boli povešané po trase.

1. Spomeň si na človeka, na ktorom ti veľmi záleží, ktorého máš svojím spôsobom rád. Venuj mu v myšlienkach aspoň 1 minútu. Môžeš si sadnúť a popremýšľať, čo je na ňom výnimočné, prečo ťa upútal. Čas, ktorý venuješ tejto vzácnej osobe je dôkazom tvojej lásky.
2. To, čo ukrývaš vo svojom srdci zostane pred všetkými skryté až dovtedy, kým ty sám to nebudeš chcieť niekomu povedať. Ak by si sa chcel niekomu zveriť, dobre si vyber tú správnu osobu. Pri tomto zastavení by si mohol popremýšľať a nájsť na tejto vzácnej a tvojmu srdcu blízkej osobe aspoň 3 dobré vlastnosti a 3 vlastnosti, ktoré sa ti veľmi nepáčia. (Pozor! To akú má postavu, nie je vlastnosť.)
3. Si už pri tretej stanici. Je čas, aby si sa zamyslel aj nad sebou a svojím postojom k osobe, na ktorej ti záleží. Spomeň si, kedy naposledy si tejto osobe povedal zopár milých slov, ktoré by ju naozaj potešili. Premýšľaj pomaly, máš čas, ide tu o tvoju kvalitu.
4. Ak predchádzajúce zistenie nebolo príliš dobré, premysli si a v duchu sa môžeš so svojou vybratou osobou dôverne porozprávať. Môžeš sa jej ospravedlniť, alebo povedať jej zopár pekných slov, na ktoré v skutočnosti nemáš dost' odvahy a sily. Si tu sám so svojou osobou, nikto iný ťa nepočúva.
5. Pozri aký je krásny deň, priam stvorený na to, aby sme si robili radosť. Najradšej sa robí radosť človeku, na ktorom ti záleží. Preto teraz môžeš použiť všetko, čo tu nájdeš a pripraviť pekný darček. Ak chceš, môžeš to tej osobe darovať osobne, ak nie, môžeš to dať cez vedúcich a ak ani toto sa ti nepozdáva, môžeš svoj darček položiť pred kostol ku krížu.
6. Ak si všetky stanice prešiel svedomito a svedomito si si odpovedal na všetky otázky, určite ti na vysnívanej osobe veľmi záleží. Preto ti teraz iste nepadne zaťažko trochu sa pre túto srdcu blízku osobu obetovať a pomodlíš sa za ňu desiatok sv. ruženca „ktorý nám Ducha Svätého zoslal“.
7. Zvládol si aj túto obeť za svoju osobu? Ak áno, poďakuj sa Bohu tým, že nájdeš zopár kvietkov a daruješ Mu ich pri kríži cestou na chatu.
8. Práve tu sa končí tvoja osobná cesta s človekom, na ktorom ti záleží. Nech už prebehla táto „hra“ akokoľvek, nikomu nemusíš hovoriť svoje pocity a dojmy z nej. Okrem toho ťa prosím, ak prídeš do chaty, nehovor nikomu otázky ani trasu. Hraj férovo a nechaj každému, aby si to mohol vychutnať na vlastnej koži. Keby dopredu vedeli čo ich čaká, hra by stratila svoje čaro a nedala by sa dobre prežiť a precítiť. Môžeš sa vrátiť na chatu a pošli ďalšieho.

Nepokradneš

(Tobiáš)

Porozprávali sme si príbeh o Tobiášovi, ako aj kde bol chudobný, nechcel prijať to, o čom si myslel, že je ukradnuté. Tiež sme si rozprávali o tom, ako Izraeliti nechávali úvrate na poliach nepokosené a nezbierali klásky, čo im spadli, aby sa chudobní mohli najesť.

Pri jedle mali deti za úlohu najlepšie dobroty ponúkať susedovi – nechcieť to najlepšie pre seba, ale podeliť sa a dokázať sa obetovať.

Pevnosť Boyard:

Za každú úlohu získajú deti kľúč, ktorý má vždy niečo spoločné s heslom. Na konci ak vedia, musia poskladať heslo. Ak si nie sú istí, majú poslednú šancu ísť za otcom Furasom, ktorý im dá hádanku.

Heslo – Hlava.

Kľúče: 1. motor, 2. kapusta, 3. Sv. Písmo, 4. príslovie (ani hlavy, ani päty), 5. klinec, 6. človek, 7. zákony, 8. zvieratá, 9. kel, 10 vlasy.

Úlohy:

1. Jeden z družstva sa musí vyštveráť na strom a za 5 minút na ňom nájsť ukrytý kľúč
2. So zaviazanými očami na ploche 5 x 5 m medzi rôznymi rárohami nájsť za 3 minúty kľúč. Ostatní členovia družstva mlčia.
3. Jeden z družstva beží za 15 min do dediny, tam zistí koľko stojí v krčme študentská pečať a beží späť. Ak to stihne dostane kľúč s indíciou. (je možné, že št. pečať mať nebudú – dôležitý je čas, či to dobehne)
4. V hájiku budú povešané topánky. Úlohou je za 3 min všetky prezrieť a v jednej nájsť indíciu.
5. Prerúčkovať za 1 min cez lano a na konci odtrhnúť indíciu.
6. V niektorej izbe (konkrétnej) je schovaná indícia. Nie v osobných veciach. Za 5 min ju treba nájsť.
7. Za 10 min ísť na cintorín a v prvom rade je na niektorom hrobe indícia.
8. Za 3 min sa preplaziť pod natiahnutý špagát od jedného stromu k druhému, tam nájsť indíciu a plazičky sa vrátiť naspäť.
9. Vedľa seba je 6 pohárov, ktoré sú striedavo jeden plný a jeden prázdny. Úlohou je 3 min usporiadať poháre tak, aby boli vedľa seba 3 plné a 3 prázdna. Hýbať sa môže iba s jedným pohárom (piaty preliať do druhého).
10. Za 3 min poprenášať stoličky na určitú vzdialenosť. Dávať pozor, lebo v jednej z nich je indícia.

Nepreriekneš krivého svedectva

(Dn 13, 1 – 64)

Porozprávali sme si príbeh o Zuzane a starcoch. Je to krásny príbeh o tom, že aj v ľudsky bezvýhodiskových situáciách sa máme obrátiť na Pána a radšej byť čisti pred Ním ako pred ľuďmi.

Hľadanie pokladu:

Keď Mojžiš dostal od Pána desatoro, bolo vyryté do dvoch kamenných tabúl. Dobre vieme, že Mojžiš bol inej národnosti ako my, ale tak isto vieme, že do zaslúbenej zeme sprevádzal svojich ľudí viac ako 40 rokov. Na ceste mal rôzne prekážky (zlaté teľa, smrť uštipnutím, hlad, smäd...). Historici sa domnievajú, že práve na pôde, na ktorej stojíte vy, stál kedysi aj Mojžiš. Tu neďaleko rozbil tieto tabule, kde videl ako jeho ľud žije. Mnohí vedci sa pokúšali tieto čiastočky nájsť a znovu dať dokopy, ale nikomu sa to nepodarilo. Je jedna legenda, v ktorej sa hovorí, že Pán pomôže tieto tabule opäť poskladať len tomu, kto má čisté srdce a odvážneho ducha. Po mnohých situáciách, ktoré sme tu prežili sa dá predpokladať, že

by sme mohli byť tí praví. Preto by bolo pred cestou dobré, aby sme Pána Boha poprosili o pomoc nielen tieto tabule s Jeho usmerneniami nájsť, ale aj ich dodržiavať.

1. Čo znamená slovo Mojžiš? (vytiahnutý z vody)
2. Ako sa Mojžiš prvý krát stretol s Pánom a čo mu Pán povedal?
3. Aké boli egyptské rany?
4. Ako sa volal vrch, na ktorom Pán odovzdal Mojžišovi desatoro?
5. Prečo Mojžiš nemohol prísť do zaslúbennej zeme?
6. Kde Mojžiš zomrel?
7. Prečo musel Mojžiš ujsť od kráľovskej rodiny – od faraóna?
8. Vymenuj desatoro!
9. Čo znamená „Nepreriekneš krivého svedectva proti bližnému svojmu“?
10. V okolí 10 m pohľadaj úlomky s jednotlivými prikázaniami a poskladaj ich. Potom choď ... a tam hľadaj sladkú odmenu za tvoju námahu.

Nepožiadaj manželku bližneho svojho, ani majetku, ani ničoho, čo jeho je.

(2Sm 11)

Opäť sme si pripomenuli Dávida, ako zatúžil za niečím, čo mu nepatrilo. Vysvetlili sme si, že nepožiadat' znamená nazávidieť. Vo všetkom máme vidieť Božiu vôľu aj v mojej nemožnej povahe, v mojich chybách, neúspechoch. Všetko nás to môže privádzať k Bohu.

Posledný deň. Už len zbalit', upratať a dovidenia o rok..

Rôzne hry

Niekedy sa stane, že musíš rýchlo deti nejako zamestnať. Najosvedčenejší spôsob je začať spievať ukazovačky, žartovné pesničky, alebo pesničky z rozprávok. Raz sme boli na výlete iba s dievčatami a nič sa im nechcelo robiť. A tak, aby sme zabránili tomu, že pôjdu do dediny hľadať nejakú spoločnosť, začali sme im spievať pesničky – hity „našej mladosti“. Boli to staré pesničky od Elánu, Žbirku a pod. Potom sme prešli na pesničky z Repete a staré tangá. Teraz nad tým krútim hlavou, lebo sme si pospomínali na toľko slov, ktoré som nevedela ani vtedy, keď to letelo. Ale v snahe zabaviť decká a aby nám nepovedali, že tu je nuda, sme vyspevovali asi tri hodiny. Niektoré z tých pesničiek sa potom stali našimi hitmi.

Je zaujímavé, že aj bežné detské hry dostanú svoje čaro, ak sa hrajú aj dospelí. Ale nie len s nadhľadom, ale naozaj. Vtedy sa pridajú aj tí 14 – 18 roční, ktorí sú inak veľmi dospelí. Pri jednej takej zanietenej hre som si síce raz rozbila hlavu, ale stálo to za to. Hráme žmurkanú, na tretieho, kráľu, kráľu daj vojačka, slepú babu, sochy, remeslá alebo iné otrepané hry. Máme ich vypísané na papieri, pretože keď treba, nevieme si na nič dobré spomenúť (teraz pre istotu strácame ten papier).

Molekuly

Je to hra pre veľa detí. Vedúci povie číslo a deti vytvoria skupiny (molekuly), v ktorých ich je toľko aké číslo sa povedalo. Kto nepatrí do nijakej skupiny vypadá a hra pokračuje až po víťaznú dvojicu.

Gordický uzol

Všetci sa postavia do kruhu, tvárou do stredu. Zavrú oči a spravia jeden-dva kroky do predu. Predpažia pravú ruku a s niekým sa chytia a to isté sa zopakuje s ľavou. Potom všetci

otvorí oči a snažia sa rozplieť bez pustení rúk tak, aby vytvorili kruh. Pri veľkej snahe a po rôznych akrobatických kúskoch by sa to malo podariť. Treba iba dať pozor, aby sa v jednom mieste nedržali tri ruky.

Elektrika

Je to trochu vylepšená obyčajná elektrika. Deti sedia na stoličkách alebo stoja tesne vedľa seba, za chrbtom sa držia za ruky a stisnutím vedú elektriku. Jeden ide za dvere a podľa počtu detí určí vedúci „meniče“ a „spotrebiče“. Ak ich je 12 – 15 môžu byť 3 meniče a 3 – 4 spotrebiče. Úlohou toho za dverami (keď sa vráti) je uhádnuť, kto je menič. Na začiatku vyšle elektriku vedúci. Deti ju vedú ďalej, ak príde k meničovi, môže ju poslať tým istým smerom, alebo naspäť. Tým mení elektrický prúd. Spotrebiče musia oznámiť, kedy cez ne prechádza elektrika. Zvonček – zvoní, žiarovka - bliká (blik-blik), rádio – hlási správy a pod. Medzi dvomi meničmi musí byť spotrebič. Podľa toho, ako ide prúd cez spotrebiče, ten kto háda (stojí v strede) môže prísť na to, kto sú meniče.

Tučná Berta

Na ihrisku sa nakreslí štvorec (aspoň 5 x 5 m). Deti stoja na jeho jednej strane. Jedno dieťa je v strede (Tučná Berta). Na povel deti bežia na opačnú stranu. Koho Berta chytí a zdvihne nad zem, zostáva s ňou v strede a chytajú dvaja. Tak postupne pochyťajú všetky deti, tie veľké musia zdvíhať spoločne. Kto zostane posledný je Tučná Berta v ďalšom kole.

Pantomíma

Deti sa rozdelia na dve skupiny. Každá skupina si vyberie jedného zástupcu a zároveň vymyslí slovné spojenie z podstatného a prídavného mena. Skupina A pošepká zástupcovi zo skupiny B slovné spojenie a ten ho musí pantomímou zahrať tak, aby to jeho skupina uhádla. Nesmie hovoriť, iba naznačiť, že to je podst. meno alebo príd. meno. Pri abstraktných slovách treba ísť okľukou a využiť podobný slovný základ, príp. rozdeliť slovo na dve časti. Keď skupina B uhádne, ukazuje zástupcu skupiny A. Rýchlosť, s akou skupiny uhádnu, sa môže merať.

Postupná pantomíma

Štyri deti idú za dvere. Zvyšné deti zatiaľ vymyslia nejakú činnosť (napr. robenie palaciek, maľovanie izby, opravovanie auta). Prvé zo štyroch detí vojde do vnútra, niekto z detí mu zahrá dohodnutú činnosť a on to potom zahrá druhému z detí. Ten tretiemu, tretí štvrtému a ten má uhádnuť o akú činnosť sa jedná.

Text na diaľku

Na papier sa napíše text (najlepšie nejaký odborný s cudzími slovami), pripne sa na strom, alebo niečo iné. Deti stoja v rade asi 10 – 15 m od papiera. Vybehne prvý, prečíta si prvý riadok a beží naspäť, keď dobehne beží ďalší. Jeden z družstva zapisuje text. Môžu súťažiť naraz dve družstvá, ale každé má svoj papier s tým istým textom, alebo sa stopuje čas.

Milý vedúci!

Ak som Ťa veľmi neunavila týmito mojimi zážitkami a pomohlo Ti to aspoň trochu, budem veľmi rada. Hlavný je nápad. Každý robí štýlom, ktorý mu najviac vyhovuje. Ale navzájom sa môžeme obohatiť.

Robiť s deťmi je krásne, ale niekedy sa stáva, že nevidíme ovocie. A aj napriek našej veľkej snahe a ochote sa nič nemení a všetko je po starom. To nevadí, ak to robíme z lásky

k Pánovi má to význam. Veď On povedal: čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich maličkých, mne ste urobili. A pre Pána Ježiša sa oplatí spraviť toľko, koľko nám sily stačia.
S pozdravom Pokoj a dobro sa s Tebou lúčim.